

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

“SILVER ECONOMY: Οικονομία, Κοινωνία και Καινοτομία στη Μακροβιότητα ”

**(ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ 175/19.06.2025)**

ΑΘΗΝΑ 2025

Γραμματεία ΔΠΜΣ

Ταχυδρομική διεύθυνση: Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, τμήμα Γεωγραφίας, 3^ο Επίπεδο, Νέο Κτίριο, Ελευθερίου Βενιζέλου 70, 176 76 Καλλιθέα.

Τηλ.

Fax:

Email:

Ιστοσελίδα Δ.Π.Μ.Σ.

Δ.Π.Μ.Σ. «SILVER ECONOMY: Οικονομία, Κοινωνία και Καινοτομία στη Μακροβιότητα» - Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

@silver_economy

Γραμματεία ΔΠΜΣ:

Διευθυντής/-τρια ΔΠΜΣ:

Συντονιστική Επιτροπή:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α:

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Άρθρο 1: Γενικές Αρχές	3
Άρθρο 2: Δομή και Όργανα Λειτουργίας Δ.Π.Μ.Σ.	4
Άρθρο 3: Τίτλος Σπουδών	5
Άρθρο 4: Εκπροσώπηση φοιτητών/-τριών στα συλλογικά όργανα	5
Άρθρο 5: Υλικοτεχνική Υποδομή	5
Άρθρο 6: Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης (Β.Κ.Π.)	5
Άρθρο 7: Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες	6
Άρθρο 8: Τηλεκπαίδευση και Υπηρεσία E-CLASS	6
Άρθρο 9: Κέντρο Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών (Κ.Δ.Ξ.Γ.)	6
Άρθρο 10: Μονάδα Υποστήριξης Φοιτητών/-τριών (Μ.Υ.Φ.)	7
Άρθρο 11: Δομή Υποστήριξης Προσωπικού και Φοιτητικού Πληθυσμού “Αικατερίνη Μαριδάκη-Κασσωτάκη”	7
Άρθρο 12: Συνήγορος του/της Φοιτητή/-τριας - Σύμβουλος Καθηγητής/-τρια Φοιτητών/-τριών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες	8
Άρθρο 13: Ρυθμίσεις και παροχές για ειδικές ομάδες φοιτητών/-τριών	8
Άρθρο 14: Κινητικότητα Φοιτητών/-τριών – Γραφείο Erasmus	8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β:

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Άρθρο 15: Χρονική Διάρκεια Σπουδών	9
Άρθρο 16: Ωρολόγιο Πρόγραμμα Μαθημάτων και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	9
Άρθρο 17: Πρόσκληση – Υποβολή Υποψηφιοτήτων	10
Άρθρο 18: Κριτήρια και Διαδικασία Επιλογής Υποψηφίων	11
Άρθρο 19: Εγγραφή στο Πρόγραμμα	12
Άρθρο 20: Βραβείο Αριστείας	13
Άρθρο 21: Προϋποθέσεις Απόκτησης Μεταπτυχιακού Τίτλου	13
Άρθρο 22: Δομή Προγράμματος - Περιγραφές Μαθημάτων	14
Άρθρο 23: Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (Μ.Δ.Ε.): Ανάθεση, Εκπόνηση, Αξιολόγηση	17
Άρθρο 24: Πνευματικά Δικαιώματα και Λογοκλοπή	19
Άρθρο 25: Αξιολόγηση της Επίδοσης Φοιτητών/-τριών	19
Άρθρο 26: Διδάσκοντες/-ουσες	20
Άρθρο 27: Αξιολόγηση του Δ.Π.Μ.Σ.	21

Άρθρο 28: Τέλη φοίτησης - Τρόπος καταβολής - Απαλλαγή τελών φοίτησης	22
Άρθρο 29: Κανόνες δεοντολογίας για τους/τις μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες	23
Άρθρο 30: Τελετουργικό Αποφοίτησης - Τύπος Διπλώματος	24
Άρθρο 31: Βαθμός Πτυχίου	24
Άρθρο 32: Παράρτημα Διπλώματος	24
Άρθρο 33: Άλλα Θέματα	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ:	
ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	
Άρθρο 34: Δικαιώματα και υποχρεώσεις Μεταπτυχιακών Φοιτητών/-τριών	25
Άρθρο 35: Υποχρεώσεις Διδασκόντων/-ουσών	26
Άρθρο 36: Αναθεώρηση του Δ.Π.Μ.Σ.	28

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α:

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Άρθρο 1: Γενικές Αρχές

1. Το Τμήμα Γεωγραφίας (επισπεύδον Τμήμα) της Σχολής Περιβάλλοντος, Γεωγραφίας και Εφαρμοσμένων Οικονομικών του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου σε συνεργασία με το Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ο.Π.Α.) της Σχολής Επιστημών Οικονομίας και Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου, οργανώνουν και λειτουργούν Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Μ.Σ.) με τίτλο “Silver Economy: Οικονομία, Κοινωνία και Καινοτομία στη Μακροβιότητα” σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τους Κανονισμούς Σπουδών των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων.
2. Η δομή, η οργάνωση και η λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ. διέπεται από τις διατάξεις των σχετικών νόμων και Υπουργικών Αποφάσεων και εναρμονίζεται με τους Κανονισμούς Σπουδών και τις αποφάσεις Συγκλήτου των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων.
3. Υποχρέωση των συμμετεχόντων Τμημάτων είναι να παρέχουν το απαραίτητο διδακτικό και λοιπό προσωπικό για την λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ.. Το Τμήμα Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου (και δευτερευόντως το τμήμα Ο.Π.Α.) έχουν την υποχρέωση να παρέχουν την απαραίτητη κτιριακή, υλικοτεχνική και εργαστηριακή υποδομή για την ομαλή και εύρυθμη λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ.
4. Στο Δ.Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί/-ές πτυχιούχοι Πανεπιστημιακών Τμημάτων σε επιστημονικά πεδία σχετικά με τα γνωστικά αντικείμενα, καθώς και πτυχιούχοι Πανεπιστημιακών Τμημάτων ευρύτερα που διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις ή/και δεξιότητες ή/και εργασιακή εμπειρία ώστε να παρακολουθήσουν το Πρόγραμμα.
5. Στο Δ.Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί/-ές κάτοχοι τίτλου πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 304 του ν.4957/2022, των οποίων το πτυχίο ή δίπλωμα σχετίζεται (ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά) με τις επιστήμες των Οικονομικών, της Δημογραφίας, Κοινωνιολογίας, Γεωγραφίας, Χωροταξίας, Πολιτικές επιστήμες, Στατιστικής, Επιστήμες Υγείας. Στις περιπτώσεις πτυχιούχων πανεπιστημίων της αλλοδαπής συνυποβάλλεται πιστοποιητικό αναγνώρισης από αρμόδια αρχή.
6. Στο πρόγραμμα δύναται να γίνουν δεκτοί/-ές πτυχιούχοι στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, επιχειρήσεων, ΜΚΟ καθώς και ελεύθεροι επαγγελματίες που αναζητούν τρόπους διαχείρισης και μετατροπής των προκλήσεων της μακροζωίας σε ευκαιρίες, τόσο σε εθνικό, τοπικό και επιχειρηματικό επίπεδο.
7. Σκοπός του ΔΠΜΣ είναι η προαγωγή γνώσης, η αναγνώριση και αξιοποίηση ευκαιριών, η προώθηση της ανάπτυξης και της καινοτομίας στην εποχή της δημογραφικής γήρανσης, μέσω της παροχής εξειδικευμένων σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου και την ανάπτυξη της έρευνας σε ένα αντικείμενο αιχμής. Το πρόγραμμα φιλοδοξεί να δημιουργήσει εξειδικευμένους/-ες επιστήμονες οι οποίοι/-ες, με το πέρας των μεταπτυχιακών σπουδών τους, θα έχουν τη δυνατότητα είτε να συνεχίσουν τη θεωρητική επιστημονική έρευνα είτε να ακολουθήσουν επαγγελματικές προοπτικές ως στελέχη φορέων και επιχειρήσεων καθώς και ιδιώτες επαγγελματίες με στόχο την αναβάθμιση του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα καλύπτοντας ανάγκες σχετικά με τις νέες δυνατότητες και ευκαιρίες που δημιουργούν οι δημογραφικές εξελίξεις και συγκεκριμένα η γήρανση του πληθυσμού

Ειδικότερα, το Δ.Π.Μ.Σ. στοχεύει στην μεταπτυχιακή εκπαίδευση και εξειδίκευση και επιστημόνων με στόχο

- i. την κατάρτισή τους (α) για τη στελέχωση δημόσιων, κοινωνικών, ιδιωτικών φορέων και (β) την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και απασχόλησης σχετικά με προϊόντα και υπηρεσίες που απευθύνονται στην αυξανόμενη πληθυσμιακά ομάδα των άνω των 60 ετών,
 - ii. την ευαισθητοποίησή τους γύρω από τις μεγάλες οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις, τα προβλήματα και τις ευκαιρίες που θέτουν οι δημογραφικές εξελίξεις,
 - iii. τη συνεισφορά τους στην οικονομική ανάπτυξη, την αειφορία, την κοινωνική ευημερία, την συμπεριληπτικότητα (age-inclusiveness) και τον περιορισμό του κοινωνικού αποκλεισμού ενόψει ραγδαίων δημογραφικών εξελίξεων.
8. Η γλώσσα διεξαγωγής του Δ.Π.Μ.Σ. είναι η ελληνική. Για να διευκολυνθεί η διεθνοποίηση του Δ.Π.Μ.Σ (π.χ. πρόσκληση ξένων διδασκόντων/-ουσών και προσέλκυση ξένων φοιτητών/-τριών) μέρος των μαθημάτων δύναται να διδάσκεται στην αγγλική γλώσσα.

Άρθρο 2: Δομή και Όργανα Λειτουργίας Δ.Π.Μ.Σ.

Η διοίκηση του Δ.Π.Μ.Σ. ασκείται από (α) τη Σύγκλητο του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, (β) την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ.) του Δ.Π.Μ.Σ., (γ) τη Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Δ.Π.Μ.Σ., και (δ) τον/την Διευθυντή/-ντρια του Δ.Π.Μ.Σ..

1. Η Σύγκλητος του Ιδρύματος ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 82 του νόμου 4957/2022.
2. Η Ε.Π.Σ. αποτελείται από επτά (7) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των συνεργαζόμενων Τμημάτων, τέσσερα (4) μέλη από το επισπεύδον Τμήμα Γεωγραφίας και τρία (3) από το Τμήμα Ο.Π.Α.. Η Ε.Π.Σ. συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου του επισπεύδοντος Ιδρύματος, κατόπιν εισήγησης των Συνελεύσεων των συνεργαζόμενων Τμημάτων. Η Ε.Π.Σ., σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 81 του νόμου 4957/2022, ασκεί τις αρμοδιότητες της Συνέλευσης που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 82 του νόμου 4957/2022.
3. Με απόφαση της Ε.Π.Σ. συγκροτείται Σ.Ε., η οποία απαρτίζεται από τον/τη Διευθυντή/-ντρια του Δ.Π.Μ.Σ. και δύο (2) μέλη από κάθε συνεργαζόμενο Τμήμα. Η Σ.Ε. έχει διετή θητεία και είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος, όπως ορίζεται από την παράγραφο 3 του άρθρου 82 του νόμου 4957/2022.
4. Ο/Η Διευθυντής/-ντρια του Δ.Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη της Ε.Π.Σ., κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή/-τριας ή Αναπληρωτή/-τριας Καθηγητή/-τριας, είναι μέλος Δ.Ε.Π του Τμήματος Γεωγραφίας (επισπεύδον Τμήμα), και ορίζεται από την Ε.Π.Σ.. Έχει διετή θητεία με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό. Ο/Η Διευθυντής/-ντρια ασκεί τα καθήκοντα που ορίζει η κείμενη νομοθεσία.
5. Τη διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος έχει το επισπεύδον Τμήμα Γεωγραφίας, της Σχολής Περιβάλλοντος, Γεωγραφίας και Εφαρμοσμένων Οικονομικών του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου.

Άρθρο 3: Τίτλος Σπουδών

1. Το Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) με τίτλο “SILVER ECONOMY: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ και ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ στη ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΤΑ”.
2. Ο τίτλος σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. είναι δημόσιο έγγραφο. Το τελετουργικό αποφοίτησης και ο τύπος του απονεμόμενου διπλώματος καθορίζονται στον Κανονισμό Σπουδών του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου (Άρθρο 54, Τεύχος Β' ν.4983/09.08.2023).
3. Ο βαθμός του Διπλώματος χαρακτηρίζεται ως εξής:

Άριστα	8,45-10,00
Λίαν Καλώς	6,95-8,44
Καλώς	6,0-6,94.
4. Στο Δ.Μ.Σ. επισυνάπτεται Παράρτημα Διπλώματος στην ελληνική και αγγλική γλώσσα σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 3374/2005 (Α' 189) όπου αναγράφονται πρόσθετες (μη υποχρεωτικές) δεξιότητες που αποκτά ο /η φοιτητής/-τρια κατά τη διάρκεια των σπουδών του και δεν συνυπολογίζονται στον τελικό βαθμό.

Άρθρο 4: Εκπροσώπηση φοιτητών/-τριών στα συλλογικά όργανα

1. Οι μεταπτυχιακοί/-ές φοιτητές-τριες συμμετέχουν δια των εκπροσώπων τους στα συλλογικά πανεπιστημιακά όργανα λήψης αποφάσεων και στα εκλεκτορικά σώματα ανάδειξης πανεπιστημιακών αρχών, σύμφωνα με τις διατάξεις του εκάστοτε ισχύοντος Νόμου και του Κ.Σ.Χ.Π.

Άρθρο 5: Υλικοτεχνική Υποδομή

1. Οι διαλέξεις στο πλαίσιο του Δ.Π.Μ.Σ. πραγματοποιούνται υβριδικά: με φυσική παρουσία σε κατάλληλα εξοπλισμένες αίθουσες ώστε να δίνεται η δυνατότητα σύγχρονης εξ αποστάσεως παρακολούθησης για όσους/ες φοιτητές/-τριες έχουν αντικειμενική δυσκολία πρόσβασης.
2. Η απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή υφίσταται και διατίθεται πρωτίστως από το Τμήμα Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου και επικουρικά από το Πάντειο Πανεπιστήμιο. Η Σ.Ε. του Δ.Π.Μ.Σ., εφόσον κριθεί απαραίτητο, εισηγείται στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος προτάσεις για την ενίσχυση ή/και αναβάθμιση της υποδομής αυτής και την εξεύρεση των αναγκαίων πόρων για την βελτίωσή της.

Άρθρο 6: Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης (Β.Κ.Π.)

1. Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/ριες έχουν πλήρη πρόσβαση στη Βιβλιοθήκη του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου η οποία λειτουργεί στο κτήριο του Τμήματος Γεωγραφίας. Η συλλογή της Βιβλιοθήκης περιλαμβάνει αρκετά μεγάλο αριθμό εντύπων (βιβλία, περιοδικά, κ.λπ.) και άλλο εκπαιδευτικό υλικό σε ψηφιακή μορφή. Το μεγαλύτερο μέρος του υλικού που σχετίζεται με το αντικείμενο του Τμήματος Γεωγραφίας είναι στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα, ενώ υπάρχει υλικό και σε άλλες γλώσσες.

2. Καταβάλλεται προσπάθεια έτσι ώστε το υλικό που σχετίζεται με το αντικείμενο του ΔΠΜΣ να εμπλουτίζεται και να ανανεώνεται σε συνεχή βάση. Οι μεταπτυχιακοί/-ές φοιτητές/-ριες, εκτός από το δανεισμό των βιβλίων μπορούν επίσης να μελετούν το υλικό της Βιβλιοθήκης στο Αναγνωστήριο που λειτουργεί στον ίδιο χώρο.
3. Η Βιβλιοθήκη παρέχει πρόσβαση και σε μεγάλο αριθμό ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών μέσω του Ελληνικού Δικτύου Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (HEAL-Link). Με αυτό τον τρόπο, οι μεταπτυχιακοί/-ές φοιτητές/-ριες μπορούν να αναζητήσουν και να διαβάσουν άρθρα από περιοδικά χωρίς να χρειαστεί να διαθέτουν το φυσικό υλικό. Μέσω της υπηρεσίας αυτής παρέχεται πρόσβαση σχεδόν σε όλες τις διεθνείς πηγές στο επιστημονικό πεδίο που μελετάται.

Άρθρο 7: Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες

1. Οι φοιτητές/-τριες του ΔΠΜΣ αποκτούν με την εγγραφή τους όνομα χρήστη και κωδικό πρόσβασης με τα οποία έχουν πρόσβαση στο σύνολο των ηλεκτρονικών υπηρεσιών που παρέχονται από το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και την πολιτεία. Το Κέντρο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Κ.Η.Δ.) του Πανεπιστημίου αναλαμβάνει την εγγραφή των φοιτητών/-τριών στον κατάλογο χρηστών του Πανεπιστημίου (LDAP) και στην συνέχεια δημιουργεί κωδικό πρόσβασης τον οποίο οι φοιτητές/-τριες μπορούν να παραλάβουν από την γραμματεία του οικείου Τμήματος ή ηλεκτρονικά με τρόπο που καθορίζεται από το Κ.Η.Δ.. Η χρήση του συνθηματικού και του ονόματος χρήστη είναι αυστηρά προσωπική.
2. Οι φοιτητές/-τριες του ΔΠΜΣ έχουν πρόσβαση σε διάφορες κατηγορίες υπηρεσιών όπως οι παρακάτω: α) βασικές ηλεκτρονικές υπηρεσίες όπως ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, φιλοξενία ιστοσελίδων, δημιουργίας και αποθήκευσης αρχείων και δεδομένων στο υπολογιστικό νέφος, β) υπηρεσίες ηλεκτρονικής μάθησης, γ) δίκτυο VPN, δ) υπηρεσίες πρόσβασης σε ηλεκτρονικές πηγές και ε) χρήση εφαρμογών που εξασφαλίζει το Πανεπιστήμιο για όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Άρθρο 8: Τηλεκπαίδευση και Υπηρεσία E-CLASS

1. Το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο διαθέτει ιδιαίτερα σύγχρονες αίθουσες Τηλεκπαίδευσης,άρτια εξοπλισμένες ώστε να υποστηρίξουν τις απαιτήσεις σύγχρονης τηλεκπαίδευσης καθώς και υβριδικού συστήματος εκπαίδευσης.
2. Είναι, επίσης, διαθέσιμη η πλατφόρμα e-learning Harokopio E-CLASS. Η πλατφόρμα Harokopio e-Class είναι ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Μαθημάτων το οποίο στοχεύει στην ενίσχυση και στην υποστήριξη της κλασικής εκπαιδευτικής διαδικασίας. Για το σύνολο των μαθημάτων του Δ.Π.Μ.Σ. έχει δημιουργηθεί και το αντίστοιχο μάθημα στην πλατφόρμα e-class έτσι ώστε να παρέχεται δικτυακά σε ψηφιακή μορφή σημαντικό μέρος του υλικού κάθε μαθήματος.

Άρθρο 9: Κέντρο Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών (Κ.Δ.Ξ.Γ.)

1. Το Κέντρο Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών (Κ.Δ.Ξ.Γ.) προσφέρει μαθήματα ξένων γλωσσών ειδικότητας στους/στις φοιτητές/-τριες του προγράμματος, ώστε να διασφαλίζεται η εκμάθηση ξένης γλώσσας, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία και τον Κ.Σ.Χ.Π.

Άρθρο 10: Μονάδα Υποστήριξης Φοιτητών/-τριών (Μ.Υ.Φ.)

1. Στο Πανεπιστήμιο λειτουργεί Μονάδα Υποστήριξης Φοιτητών/-τριών, αρμόδια για την ενημέρωσή φοιτητών/-τριών σε θέματα που αφορούν τη συνολική λειτουργία του Πανεπιστημίου, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και τις παρεχόμενες υπηρεσίες από την Πολιτεία και το Πανεπιστήμιο, καθώς και για την εξυπηρέτησή τους, ηλεκτρονικά ή/και δια ζώσης.

Η Μονάδα Υποστήριξης Φοιτητών/-τριών περιλαμβάνει τα ακόλουθα Γραφεία:

2. **Υπηρεσίες Φοιτητικής Μέριμνας**, οι οποίες μεριμνούν για θέματα που αφορούν στη σίτιση των φοιτητών/ριών, στη χορήγηση του στεγαστικού επιδόματος, στην έκδοση και διάθεση διδακτικών σημειώσεων, στη χορήγηση της Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθενείας (Ε.Κ.Α.Α.), και άλλων οικονομικών ενισχύσεων που ενδεχομένως προσφέρονται (υποτροφίες, κ.ά.).
3. **Γραφείο Διασύνδεσης Σπουδών και Σταδιοδρομίας**, που υποστηρίζει τους/τις φοιτητές/-τριες κατά τη μετάβαση τους στην αγορά εργασίας με παροχή πληροφόρησης και συμβουλευτικών υπηρεσιών για την αγορά εργασίας και τη συνέχιση των σπουδών τους στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
Βασικός στόχος του είναι η ανάπτυξη επικοινωνίας μεταξύ των φοιτητών / αποφοίτων και των επιχειρήσεων ή άλλων παραγωγικών φορέων στους οποίους θα μπορούσαν να απορροφηθούν, αξιοποιώντας κατάλληλα τις γνώσεις τους. Αποδέκτες των υπηρεσιών είναι οι φοιτητές / -τριες και οι απόφοιτοι/-ες του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου.
4. **Γραφείο Πρακτικής Άσκησης** Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/-τριες πλήρους φοίτησης την περίοδο εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας έχουν τη δυνατότητα εκπόνησης πρακτικής άσκησης στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής σε φορείς σχετικούς με τη θεματική της Μ.Δ.Ε. που έχουν αναλάβει.
Η Πρακτική Άσκηση δεν μπορεί να αρχίσει σε προγενέστερο τρίμηνο και ολοκληρώνεται υποχρεωτικά εντός του Δ' τριμήνου Σπουδών. Παρέχει 10 πιστωτικές μονάδες (ECTS) και δεν αποτελεί εξεταζόμενο μάθημα αλλά αναγράφεται στο Παράρτημα Διπλώματος.
Επόπτης της Πρακτικής είναι ο/η επιβλέπων/-ουσα της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.
Οι προϋποθέσεις και ο τρόπος πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης ορίζεται στον εσωτερικό κανονισμό πρακτικής άσκησης του Τμήματος Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου.

Άρθρο 11: Δομή Υποστήριξης Προσωπικού και Φοιτητικού Πληθυσμού “Αικατερίνη Μαριδάκη-Κασσωτάκη”

1. Στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο έχει συσταθεί Δομή Υποστήριξης Προσωπικού και Φοιτητικού Πληθυσμού, με την επωνυμία «Αικατερίνη Μαριδάκη – Κασσωτάκη».
Το Κέντρο αποσκοπεί να συνδράμει, με κάθε πρόσφορο μέσο, όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας. Συγκεκριμένα, το ΚΕΨΥΣΥ στοχεύει στην προαγωγή, την πρόληψη και την υποστήριξη/παρέμβαση σε ζητήματα που σχετίζονται με την ψυχική υγεία και την ποιότητα ζωής.

Στη Δομή εντάσσονται τα κέντρα:

2. **Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης** παρέχει ατομική, ομαδική και εποπτική συμβουλευτική στα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας. Παράλληλα, διοργανώνει σεμινάρια, ημερίδες και συνέδρια σχετικά με ψυχολογικά θέματα ή θέματα που προάγουν την ποιότητα ζωής.
3. **Κέντρο Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης** συνδράμει στην υποστήριξη του διδακτικού έργου του ακαδημαϊκού προσωπικού του Πανεπιστημίου, καθώς επίσης και στην προαγωγή της ποιότητας της συνολικής εκπαιδευτικής εμπειρίας των φοιτητών/-τριών, στοχεύοντας στην αναβάθμιση του διδακτικού έργου που λαμβάνει χώρα στο Πανεπιστήμιο, μέσω της ενημέρωσης όλων των ενδιαφερομένων για τις σύγχρονες τάσεις της πανεπιστημιακής παιδαγωγικής και της δια Βίου Μάθησης.
4. **Κέντρο Διασφάλισης και Ενίσχυσης της Ισότητας** συνδράμει στην προώθηση, τη διασφάλιση και την ενίσχυση (α) της ισότητας σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και σε όλες τις διαδικασίες της ακαδημαϊκής ζωής, (β) της ισότιμης πρόσβασης και ουσιαστικής συμμετοχής των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας καθώς και της ευαισθητοποίησης απέναντι σε ζητήματα ισότιμης ένταξης και φοίτησης στο χώρο του Πανεπιστημίου και (γ) της τήρησης της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, της αντιμετώπισης φαινομένων κακοδιοίκησης και της διαφύλαξης της εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος.

Άρθρο 12: Συνήγορος του/της Φοιτητή/-τριας - Σύμβουλος Καθηγητής/-τρια Φοιτητών/-τριών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες

1. Στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο λειτουργεί ο θεσμός του Συνήγορου του/της Φοιτητή/-τριας (ΣΤΦ). Ο ΣΤΦ διαμεσολαβεί μεταξύ φοιτητών και διδασκόντων ή διοικητικών υπηρεσιών του ιδρύματος, αποσκοπώντας στην τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, στην αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης και στη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του ιδρύματος.
Ειδικότερες σχετικές ρυθμίσεις και διαδικασίες προσδιορίζονται σύμφωνα με την τρέχουσα νομοθεσία και τον Κ.Σ.Χ.Π..

Άρθρο 13: Ρυθμίσεις και παροχές για ειδικές ομάδες φοιτητών/-τριών

1. Το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο μεριμνά για την εγκατάσταση και συντήρηση υποδομών απαραίτητων για τη μετακίνηση ειδικών ομάδων φοιτητών/-τριών σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία και τον Κ.Σ.Χ.Π..

Άρθρο 14: Κινητικότητα Φοιτητών/-τριών – Γραφείο Erasmus

1. Οι φοιτητές/-τριες του Δ.Π.Μ.Σ. έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν σε προγράμματα κινητικότητας στο εσωτερικό ή/και στην αλλοδαπή. Ως προγράμματα κινητικότητας νοούνται οι μετακινήσεις ή/και ανταλλαγές φοιτητών/-τριών στο πλαίσιο ευρωπαϊκών προγραμμάτων ή στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας ευρωπαϊκών πανεπιστημίων ή διμερών συμφωνιών μεταξύ πανεπιστημίων της ημεδαπής με πανεπιστήμια της αλλοδαπής, καθώς και οι μετακινήσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο προγραμμάτων εσωτερικής κινητικότητας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β:

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Άρθρο 15: Χρονική Διάρκεια Σπουδών

1. Το πρόγραμμα είναι πλήρους φοίτησης. Η χρονική διάρκεια σπουδών για την απονομή του ΔΜΣ είναι 12 μήνες και οργανώνεται σε τέσσερα (4) τρίμηνα. Τα τρία (3) πρώτα περιλαμβάνουν παρακολούθηση μαθημάτων και το τέταρτο (θερινό τρίμηνο) είναι αφιερωμένο στην εκπόνηση της υποχρεωτικής Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (Μ.Δ.Ε.).
2. Παρέχεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης, οπότε η διάρκεια σπουδών ορίζεται στο διπλάσιο χρόνο, δηλαδή στα οκτώ (8) τρίμηνα.
3. Για σοβαρούς προσωπικούς λόγους παρέχεται η δυνατότητα προσωρινής αναστολής των σπουδών, έως δύο (2) τρίμηνα. Κατά τη διάρκεια της αναστολής, ο/η φοιτητής/-τρια χάνει τη φοιτητική ιδιότητα. Η αναστολή εγκρίνεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ.) έπειτα από αίτηση του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/-τριας και εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.). Ο χρόνος αναστολής δεν προσμετράται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.
4. Σε περίπτωση υπέρβασης του ανώτατου χρονικού ορίου φοίτησης, η Ε.Π.Σ. δύναται να διαγράψει το μεταπτυχιακό φοιτητή /φοιτήτρια.

Άρθρο 16: Ωρολόγιο Πρόγραμμα Μαθημάτων και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

1. Η διδασκαλία των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών γίνεται σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα που καταρτίζεται από τη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ., με ευθύνη του/της Διευθυντή/-ντριας, διασφαλίζοντας τη συνεχή ροή της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας των μαθημάτων συντάσσεται πριν από την έναρξη μαθημάτων των τριμήνων και ανακοινώνεται στους/στις φοιτητές/-τριες από τη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. με κάθε πρόσφορο τρόπο.
2. Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και ώρα της αναπλήρωσης κοινοποιείται στους/στις φοιτητές/-τριες και στη Γραμματεία με ευθύνη του/της διδάσκοντα/-ουσας. Οι αναπληρώσεις των μαθημάτων γίνονται στο τέλος των τριμήνων (φθινοπωρινού, χειμερινού και εαρινού) κατά προτεραιότητα την «κενή εβδομάδα μαθημάτων» που μεσολαβεί μεταξύ της λήξης των μαθημάτων και την έναρξης της εξεταστικής περιόδου.
3. Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Οι φοιτητές/τριες πρέπει να προσέρχονται (ή συνδέονται) έγκαιρα στα μαθήματα και σε καμία περίπτωση μετά το πέρας δεκαπέντε λεπτών (15') από την έναρξη της διάλεξης. Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια κάνει πάνω από 2 απουσίες (ανεξαρτήτως αιτίας) θεωρείται ότι έχει αποτύχει στο μάθημα αυτό και συνεπώς καλείται να το παρακολουθήσει εκ νέου.
4. Οι διαλέξεις στο πλαίσιο του Δ.Π.Μ.Σ. πραγματοποιούνται υβριδικά: με φυσική παρουσία σε χώρους του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου κατάλληλα εξοπλισμένους ώστε να δίνεται η δυνατότητα σύγχρονης εξ αποστάσεως παρακολούθησης. Υπάρχει, ωστόσο, ισχυρή σύσταση

προς τους φοιτητές να συμμετέχουν στα μαθήματα με φυσική παρουσία. Η εξ αποστάσεως παρακολούθηση προϋποθέτει υποχρεωτικά τη διαρκή λειτουργία της οθόνης των φοιτητών/-τριών σε όλη τη διάρκεια του μαθήματος.

Άρθρο 17: Πρόσκληση – Υποβολή Υποψηφιοτήτων

1. Κάθε χρόνο, κατά τη διάρκεια του εαρινού τριμήνου το Δ.Π.Μ.Σ. δημοσιεύει πρόσκληση για την εισαγωγή νέων μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών στο Δ.Π.Μ.Σ. για το αμέσως επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Η πρόσκληση αναρτάται στις ιστοσελίδες των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων, κοινοποιείται στα ενδιαφερόμενα Υπουργεία, Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. καθώς και στους ενδιαφερόμενους επαγγελματικούς φορείς.
2. Η περίοδος υποβολής αιτήσεων για τα προγράμματα πλήρους και μερικής φοίτησης διαρκεί από τον Απρίλιο έως τον Ιούλιο κάθε έτους.
3. Με απόφαση της Ε.Π.Σ. ύστερα από τεκμηριωμένη εισήγηση του/της Διευθυντή/-ντριας του Δ.Π.Μ.Σ. δύναται να δημοσιεύονται συμπληρωματικές προσκλήσεις για την εισαγωγή φοιτητών κατά την διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους. Η προθεσμία υποβολής αιτήσεων καθορίζεται από την Ε.Π.Σ. κατόπιν εισηγήσεως του/της Διευθυντή/-ντριας του Δ.Π.Μ.Σ.
4. Οι ενδιαφερόμενοι/-ες έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση υποψηφιότητας για την εγγραφή τους στο Δ.Π.Μ.Σ. σε ημερομηνίες που ορίζονται στην πρόσκληση. Αιτήσεις που δεν συνοδεύονται από τα απαραίτητα πιστοποιητικά και λοιπά δικαιολογητικά δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων.
5. Οι υποψήφιοι/-ες μεταπτυχιακοί/-ές φοιτητές/-τριες οφείλουν να υποβάλουν εμπρόθεσμα στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. ηλεκτρονικό φάκελλο με τα ακόλουθα δικαιολογητικά:
 - αίτηση υποψηφιότητας που παρέχεται στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ.
 - επικυρωμένο αντίγραφο πτυχίου ή διπλώματος και αναλυτική βαθμολογία του πτυχίου ή των πτυχίων που υποβάλλονται (τρέχουσα αναλυτική βαθμολογία για τους/τις τελειόφοιτους/-τες),
 - κείμενο ερευνητικών προθέσεων,
 - βιογραφικό σημείωμα, συνοδευόμενο από τα απαιτούμενα αποδεικτικά στοιχεία αναφερομένων σε αυτό καθώς και από άλλα υποστηρικτικά στοιχεία (π.χ. εργασίες, δημοσιεύσεις, διπλωματική εργασία, κ.α.),
 - βεβαίωση επαγγελματικής εμπειρίας (εάν υπάρχει),
 - βεβαίωση εργασίας, εφόσον ο υποψήφιος εργάζεται,
 - αποδεικτικό γνώσης της Αγγλικής γλώσσας επιπέδου τουλάχιστον B2 ή και περισσότερων ξένων γλωσσών,
 - δύο συστατικές επιστολές
5. Αιτήσεις που δεν συνοδεύονται από τα απαραίτητα πιστοποιητικά και λοιπά δικαιολογητικά δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων.
6. Κατ' εξαίρεση, γίνονται δεκτές αιτήσεις υποψηφίων που δεν διαθέτουν κατά την καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή υποψηφιοτήτων έναν ή περισσότερους από τους αναφερθέντες τίτλους ή πιστοποιητικά σπουδών. Σε περίπτωση επιλογής τους, η έγκαιρη προσκόμιση των εκκρεμών πιστοποιητικών απαραίτητη προϋπόθεση για την εγγραφή τους στο Δ.Π.Μ.Σ.. Το αυτό ισχύει και για το πιστοποιητικό της Αγγλικής γλώσσας.

Άρθρο 18: Κριτήρια και Διαδικασία Επιλογής Υποψηφίων

1. Στο Δ.Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί/-ές κάτοχοι τίτλου πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 304 του ν.4957/2022, των οποίων το πτυχίο ή δίπλωμα σχετίζεται (ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά) με τις επιστήμες των Οικονομικών, της Δημογραφίας, Κοινωνιολογίας, Γεωγραφίας, Χωροταξίας, Πολιτικές επιστήμες, Στατιστικής, Επιστήμες Υγείας. Στις περιπτώσεις πτυχιούχων πανεπιστημίων της αλλοδαπής συνυποβάλλεται πιστοποιητικό αναγνώρισης από αρμόδια αρχή.
2. Για τη διασφάλιση της αντικειμενικότητας της κρίσης κατά την επιλογή των υποψηφίων, συγκροτείται με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής, η Επιτροπή Επιλογής Μεταπτυχιακών Φοιτητών/τριών (Ε.Ε.Μ.Φ.). Η Ε.Ε.Μ.Φ. απαρτίζεται από μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Δ.Ι.Π. των δυο συνεργαζόμενων Τμημάτων που διδάσκουν στο Δ.Π.Μ.Σ.. Στην Ε.Ε.Μ.Φ. διαβιβάζονται οι αιτήσεις των υποψηφίων με τα συνημμένα δικαιολογητικά. Έργο της Ε.Ε.Μ.Φ. είναι:
 - Ο έλεγχος των αιτήσεων ως προς το έγκαιρο της υποβολής τους.
 - Ο έλεγχος και η αξιολόγηση όλων των υποβληθέντων πιστοποιητικών.
 - Ο προγραμματισμός και η υλοποίηση των συνεντεύξεων με τους υποψηφίους/ες.
 - Η κατάταξη των υποψηφίων κατά σειρά επιτυχίας ύστερα από συνεκτίμηση των προσόντων τους.
3. Η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών γίνεται σε δύο στάδια. Το πρώτο στάδιο περιλαμβάνει την αξιολόγηση των φακέλων των υποψηφίων. Όσοι/-ες κριθούν επιλέξιμοι/-ες περνούν στο δεύτερο στάδιο το οποίο περιλαμβάνει την προσωπική συνέντευξη. Η μοριοδότηση των παραπάνω κριτηρίων αξιολόγησης ορίζεται με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής. Τα προαναφερθέντα κριτήρια αξιολόγησης των υποψηφίων δύναται να διαφοροποιηθούν με πρόταση της Σ.Ε. στην Ε.Π.Σ. η οποία θα λαμβάνεται πριν την δημοσίευση της πρόσκλησης. Λεπτομερής περιγραφή των κριτηρίων αξιολόγησης και των συντελεστών βαρύτητάς τους, καθώς και ο τρόπος διεξαγωγής της προσωπικής συνέντευξης καθορίζονται από τον Κανονισμό λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ. και αναγράφονται στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος.
4. Το Δ.Π.Μ.Σ. απευθύνεται σε φοιτητές/-τριες υψηλού επιπέδου, η επιλογή των οποίων γίνεται με συνεκτίμηση των εξής κυρίως κριτηρίων:
 - Το γενικό βαθμό πτυχίου καθώς και τη συνάφεια του πτυχίου του/της υποψηφίου/-ας. Σε περίπτωση που δεν έχει ακόμη αποφοιτήσει, το βαθμό στα μαθήματα που έχει εξεταστεί επιτυχώς και τον αριθμό τους.
 - Τη βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα τα σχετικά με την κατεύθυνση του Π.Μ.Σ. που επιθυμεί να παρακολουθήσει ο/η υποψήφιος/-α.
 - Την επίδοση σε διπλωματική εργασία, όπου αυτή προβλέπεται σε προπτυχιακό επίπεδο.
 - Τη βαθμολογία του/της υποψήφιου/-ας στα πιστοποιητικά που τεκμηριώνουν την επάρκεια του υποψηφίου στην Αγγλική γλώσσα.
 - Την πιθανή ερευνητική δραστηριότητα του/της υποψηφίου/-ας, όπου αυτή υπάρχει, η οποία τεκμηριώνεται από επιστημονικές δημοσιεύσεις - ανακοινώσεις.
 - Την ενδεχόμενη εργασιακή εμπειρία του/της υποψηφίου/-ας σε θέσεις και αντικείμενα σχετικά με την θεματολογία της κατεύθυνσης του Π.Μ.Σ. που επιθυμεί να παρακολουθήσει ο/η υποψήφιος/-α.

- Τις συστατικές επιστολές.
- Την προσωπική συνέντευξη.

Τα προαναφερθέντα κριτήρια αξιολόγησης των υποψηφίων δύναται να διαφοροποιηθούν με απόφαση της Ε.Π.Σ., η οποία θα λαμβάνεται πριν την δημοσίευση της πρόσκλησης. Ο συγκεκριμένος τρόπος αξιολόγησης των εκάστοτε κριτηρίων αυτών ορίζεται με απόφαση της Ε.Π.Σ.

9. Οι υποψήφιοι/-ες που δεν έχουν λάβει τον προπτυχιακό τίτλο σπουδών τους μέχρι την καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή υποψηφιοτήτων κρίνονται από την Ε.Ε.Μ.Φ. με βάση την πλέον πρόσφατη αναλυτική βαθμολογία τους.
10. Υποψήφιοι/-ες οι οποίοι/-ες, παρόλο ότι εκλήθησαν, δεν προσήλθαν στην προγραμματισμένη συνέντευξη αποκλείονται της περαιτέρω αξιολόγησης.
11. Η διαδικασία αξιολόγησης είναι κυλιόμενη και συνεχής και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης ανακοινώνονται σε τακτά διαστήματα. Ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων και τυχόν επιλαχόντων επικυρώνεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. και αναρτάται στην ιστοσελίδα του επισπεύδοντος Τμήματος.
12. Ο αριθμός των εισακτέων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους σαράντα (40) φοιτητές/-τριες ανά κύκλο σπουδών, εκτός περιπτώσεων ισοβαθμίας στην τελική κατάταξη, κατά τις οποίες γίνονται δεκτοί/-ές όλοι/-ες οι ισοβαθμήσαντες/-σες υποψήφιοι/-ες.

Άρθρο 19: Εγγραφή στο Πρόγραμμα

1. Η φοιτητική ιδιότητα αποκτάται με την ολοκλήρωση της εγγραφής του/της φοιτητή/-τριας στο Δ.Π.Μ.Σ. και την καταβολή του τέλους εγγραφής. Η φοίτηση είναι υποχρεωτική για όλους/-ες τους/τις φοιτητές/-τριες.
2. Οι εγγραφές των επιτυχόντων/-ουσών γίνονται κατά το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου, εκάστου ακαδημαϊκού έτους.
3. Η εγγραφή στο πρόγραμμα είναι υποχρεωτική.
4. Κατά τη διαδικασία της εγγραφής, οι επιτυχόντες/-ούσες μπορούν να καταθέτουν αίτηση για απαλλαγή τους από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης για οικονομικούς λόγους σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τον Κ.Σ.Χ.Π. Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από την Ε.Π.Σ. Αιτήσεις που δεν συνοδεύονται από τα απαραίτητα πιστοποιητικά και λοιπά δικαιολογητικά που ορίζονται από τον νόμο, δεν αξιολογούνται από την Ε.Π.Σ.
5. Από την καταβολή τελών φοίτησης στο ΠΜΣ δύναται να απαλλάσσεται ένας/μία υπάλληλος του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου που πληροί τους όρους και προϋποθέσεις εισαγωγής στο Δ.Π.Μ.Σ..
6. Οι αιτήσεις και δηλώσεις μαθημάτων γίνονται ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος ηλεκτρονικής γραμματείας και ακολουθούν αυστηρές προθεσμίες.
7. Η εγγραφή στο πρόγραμμα συνεπάγεται την πλήρη αποδοχή του Κανονισμού Λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ..

Άρθρο 20: Βραβείο Αριστείας

- Εφ'όσον η οικονομική βιωσιμότητα του Δ.Π.Μ.Σ. το επιτρέπει, το πρόγραμμα μπορεί να χορηγήσει δύο (2) βραβεία αριστείας. Συγκεκριμένα κατά τη διαδικασία ορκωμοσίας των πτυχιούχων απονέμονται βραβεία αριστείας στους δυο φοιτητές/-τριες πλήρους φοίτησης που έχουν συγκεντρώσει την υψηλότερη βαθμολογία. Η παροχή έχει τη μορφή βραβείου και ανέρχεται μέχρι του ποσού των χιλίων ευρώ (1.000€) ανά άτομο. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να έχουν συγκεντρώσει βαθμολογία Άριστα. Σε περίπτωση ισοβαθμίας περισσότερων δικαιούχων, το ποσό επιμερίζεται αναλόγως.
- Οι μεταπτυχιακοί/-ές φοιτητές/-τριες δύνανται να διεκδικήσουν εξωτερική χρηματοδότηση των σπουδών τους από διάφορα Ιδρύματα ή φορείς του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και ερευνητικά Ινστιτούτα. Το Δ.Π.Μ.Σ. ενθαρρύνει την συμμετοχή των φοιτητών/-τριών στις προκηρύξεις λήψης υποτροφιών από άλλους φορείς εκτός Πανεπιστημίου, όπως το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.).

Άρθρο 21: Προϋποθέσεις Απόκτησης Μεταπτυχιακού Τίτλου

- Το πρόγραμμα είναι πλήρους φοίτησης. Η χρονική διάρκεια σπουδών για την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι δώδεκα (12) μήνες, με έναρξη τον Οκτώβριο. Το ακαδημαϊκό έτος οργανώνεται σε τέσσερα (4) τρίμηνα. Τα τρία (3) πρώτα περιλαμβάνουν παρακολούθηση μαθημάτων ενώ το τέταρτο (θερινό τρίμηνο) είναι αφιερωμένο στην εκπόνηση της υποχρεωτικής μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.
- Για την απόκτηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών κάθε μεταπτυχιακός/-ή φοιτητής/-τρια πρέπει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς σε οκτώ (8) μαθήματα και να παρουσιάσει με επιτυχία τη μεταπτυχιακή διπλωματική του/της εργασία. Το σύνολο του προγράμματος αντιστοιχεί σε εβδομήντα πέντε (75) πιστωτικές μονάδες (ECTS), εκ των οποίων οι εξήντα (60) κατανέμονται ισόποσα στα 8 μαθήματα και δεκαπέντε (15) αντιστοιχούν στην υποχρεωτική Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΜΔΕ).
- Για τους/τις φοιτητές/-τριες πλήρους φοίτησης η κατανομή των μαθημάτων είναι η ακόλουθη:

SILVER ECONOMY: Οικονομία, Κοινωνία και Καινοτομία στη Μακροβιότητα			
Κωδικός Μαθήματος		Μαθήματα Α' Τριμήνου Σπουδών για πλήρους φοίτησης Α' και Ε' Τριμήνου Σπουδών για μερικής φοίτησης	ΔΜ/ECTS
	Υ	Δημογραφική Ανάλυση	3/7.5
	Υ	Οι Διαστάσεις της Μακροβιότητας	3/7.5
	Υ	Οικονομικά της Γήρανσης	3/7.5
ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΙΜΗΝΟΥ			9/22.5

Κωδικός Μαθήματος		Μαθήματα Β' Τριμήνου Σπουδών για πλήρους φοίτησης Β' και ΣΤ' Τριμήνου Σπουδών για μερικής φοίτησης	ΔΜ/ECTS
	Υ	Ασημένια επιχειρηματικότητα	3/7.5
	Υ	Ανάλυση Δεδομένων - Μέθοδοι Ανάλυσης	3/7.5
	Υ	Silver Societies - Σύγχρονες Κοινωνίες	3/7.5

Κωδικός Μαθήματος		Μαθήματα Γ' Τριμήνου Σπουδών για πλήρους φοίτησης Γ' και Ζ' Τριμήνου Σπουδών για μερικής φοίτησης	ΔΜ/ECTS
	Υ	Γήρανση, Πόλεις και Περιφέρειες	3/7.5
	Υ	Σεμινάρια - Case Studies - Workshop	3/7.5
ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΙΜΗΝΟΥ			6/15

Κωδικός Μαθήματος		Δ' Τρίμηνο Σπουδών για πλήρους φοίτησης Ζ' και Η' Τρίμηνο Σπουδών για μερικής φοίτησης	ΔΜ/ECTS
	Υ	Διπλωματική Μεταπτυχιακή Εργασία	9/15
ΣΥΝΟΛΟ ΔΠΜΣ			33/75

όπου, ΔΜ: Διδακτικές Μονάδες, ECTS: Πιστωτικές Μονάδες.

4. Παρέχεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης οπότε η διάρκεια σπουδών ορίζεται στο διπλάσιο χρόνο, δηλαδή σε 24 μήνες οργανωμένους σε οκτώ (8) τρίμηνα.
5. Οι φοιτητές/-τριες μερικής φοίτησης είναι υποχρεωμένοι/-ες να παρακολουθήσουν συνολικά πέντε μαθήματα στη διάρκεια των τριών πρώτων τριμήνων και τα υπόλοιπα τρία μαθήματα στη διάρκεια των τριών τριμήνων του αμέσως επόμενου ακαδημαϊκού έτους.

Ειδικότερα, η διάρθρωση των σπουδών των φοιτητών/-τριών μερικής φοίτησης είναι η ακόλουθη:

- δυο (2) υποχρεωτικά μαθήματα στο Α' (φθινοπωρινό) τρίμηνο,
- δυο (2) υποχρεωτικά μαθήματα στο Β' (χειμερινό) τρίμηνο,
- ένα (1) υποχρεωτικό μάθημα στο Γ' (εαρινό) εξάμηνο.
- Δ' (θερινό) τρίμηνο κενό
- ένα (1) υποχρεωτικό μάθημα στο Ε' (φθινοπωρινό) τρίμηνο,
- ένα (1) υποχρεωτικό μάθημα στο ΣΤ' (χειμερινό) τρίμηνο,
- ένα (1) σεμιναριακό μάθημα στο Ζ' (εαρινό) εξάμηνο.

Τα Ζ' και Η' τρίμηνα περιλαμβάνουν την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας.

Άρθρο 22: Δομή Προγράμματος - Περιγραφές Μαθημάτων

1. Ακολουθεί σύντομη περιγραφή του περιεχομένου των μαθημάτων του Δ.Π.Μ.Σ.. Τα αναλυτικά Περιγράμματα των Μαθημάτων είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ.

Δημογραφική Ανάλυση

Πιστωτικές μονάδες ECTS: 7,5

Το μάθημα εισάγει στις σύγχρονες παγκόσμιες δημογραφικές εξελίξεις και τις προοπτικές τους. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στο φαινόμενο της δημογραφικής γήρανσης. Μελετάται η αλληλεπίδραση αυτού με άλλες σύγχρονες τάσεις όπως η αστικοποίηση, οι περιφερειακές διαφοροποιήσεις (εστιάζοντας στην Ευρώπη και την Ελλάδα) και η μετανάστευση. Εισαγωγή και ανάλυση των εννοιών προσδόκιμο ζωής, προσδόκιμο ζωής σε καλή υγεία, μέγιστη διάρκεια ζωής και των διαφοροποιήσεων τους ανά φύλο και γενιά. Η ενδο-γενεακή και δια-γενεακή προσέγγιση στη δημογραφική ανάλυση. Το μάθημα δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές να κατανοήσουν την πολυπλοκότητα των δημογραφικών εξελίξεων και ειδικότερα της πληθυσμιακής γήρανσης και των επιπτώσεών τους στην οικονομική και κοινωνική οργάνωση μιας χώρας.

Οι διαστάσεις της Μακροβιότητας

Πιστωτικές μονάδες ECTS: 7,5

Το μάθημα εξετάζει τη γήρανση ως πολυδιάστατο φαινόμενο που επηρεάζει και επηρεάζεται από βιολογικούς, ψυχολογικούς, κοινωνικούς και ιστορικούς παράγοντες. Αναλύεται η βιολογική ποικιλομορφία της γήρανσης, με έμφαση στις διαφοροποιήσεις ως προς τον ρυθμό και τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι γερνούν, ενώ παράλληλα παρουσιάζονται οι ψυχολογικές διαστάσεις της μακροβιότητας, όπως η μοναξιά, η κατάθλιψη και η ανάγκη για υποστήριξη. Ειδική έμφαση δίνεται στην έννοια της κοινωνικής γήρανσης και στα κοινωνικά στερεότυπα που τη συνοδεύουν (ageism), καθώς και στην ιστορική πρόσληψη του γήρατος σε διαφορετικές περιόδους και πολιτισμικά περιβάλλοντα. Επιπλέον, μελετώνται οι τρόποι με τους οποίους οι διαφορετικές κοινωνίες αντιλαμβάνονται και οργανώνουν τη ζωή στην τρίτη ηλικία, όπως και το πλέγμα δικαιωμάτων και κοινωνικών πολιτικών που την αφορούν. Τέλος, εξετάζεται η αρχή της διαγενεακής δικαιοσύνης ως εργαλείο ανάλυσης και σχεδιασμού πολιτικών σε κοινωνίες μακροβιότητας. Το μάθημα δίνει στους φοιτητές τη δυνατότητα να κατανοήσουν τη γήρανση ως σύνθετο κοινωνικό φαινόμενο με ισχυρές ανθρωπολογικές και πολιτικές προεκτάσεις. Το μάθημα προάγει την κριτική κατανόηση θεωριών γήρανσης και ενισχύει τη δυνατότητα των φοιτητών να προσεγγίσουν ζητήματα μακροβιότητας σε επαγγελματικά περιβάλλοντα που αφορούν την υγεία, την κοινωνική πολιτική και τον σχεδιασμό υπηρεσιών.

Οικονομικά της Γήρανσης

Πιστωτικές μονάδες ECTS: 7,5

Το μάθημα διερευνά τις οικονομικές διαστάσεις της δημογραφικής γήρανσης, εστιάζοντας στις επιπτώσεις και τις προκλήσεις που ανακύπτουν για τα άτομα, τα νοικοκυριά και τις οικονομίες. Εξετάζεται η επίδραση της μακροβιότητας σε βασικούς τομείς όπως η υγεία, το ασφαλιστικό σύστημα, οι συντάξεις και η αγορά ακινήτων, ενώ αναλύεται ο ρόλος των αποταμιεύσεων και των περιουσιακών στοιχείων στην οικονομική ευημερία των διαφορετικών γενεών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη μεταβολή της παραγωγικότητας, στην αλληλεπίδραση γήρανσης και ανάπτυξης, καθώς και στις νέες δυναμικές στην αγορά εργασίας. Το μάθημα ενσωματώνει ζητήματα επιχειρηματικότητας τρίτης ηλικίας και χρηματοοικονομικού σχεδιασμού, καθώς και τις προκλήσεις που σχετίζονται με τη μακροχρόνια φροντίδα. Τέλος, εξετάζεται ο ρόλος της τεχνολογίας και της δια βίου μάθησης ως καταλύτες οικονομικής και κοινωνικής ενσωμάτωσης. Το μάθημα παρέχει στους φοιτητές αναλυτικά εργαλεία και κριτική κατανόηση των οικονομικών συνεπειών της γήρανσης και των στρατηγικών αντιμετώπισής τους σε επίπεδο πολιτικής και αγοράς.

Ασημένια Επιχειρηματικότητα

Πιστωτικές μονάδες ECTS: 7,5

Το μάθημα εστιάζει στην έννοια της ασημένιας επιχειρηματικότητας, εξετάζοντας τον ρόλο των ηλικιωμένων όχι μόνο ως αποδεκτών/καταναλωτών, αλλά και ως ενεργών μετόχων στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Αναλύεται η συμβολή των ηλικιωμένων ως μέντορες, επενδυτές και επιχειρηματίες, καθώς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων που δημιουργούνται ή καθοδηγούνται από άτομα μεγαλύτερης ηλικίας. Το μάθημα παρουσιάζει τις πολιτικές στήριξης και τα χρηματοδοτικά εργαλεία που προωθούν την επιχειρηματικότητα στην τρίτη ηλικία, ενώ μελετά τις προοπτικές και τις ανάγκες των επιχειρήσεων που απευθύνονται σε ηλικιωμένους/ες. Εξετάζονται συγκεκριμένα παραδείγματα, όπως οι κοινωνικές επιχειρήσεις στον τομέα της φροντίδας, οι τουριστικές επιχειρήσεις που αναπτύσσονται με βάση τις ανάγκες της μακροβιότητας, καθώς και καινοτόμες τεχνολογικές startups. Το μάθημα εξοπλίζει τους φοιτητές με γνώσεις και εργαλεία για την κατανόηση του επιχειρηματικού οικοσυστήματος της Silver Economy και την ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε γηράσκουσες κοινωνίες.

Ανάλυση Δεδομένων - Μέθοδοι ανάλυσης

Πιστωτικές μονάδες ECTS: 7,5

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στις βασικές αρχές της ποσοτικής ποιοτικής και χωρικής ανάλυσης, με έμφαση στην εφαρμογή μεθοδολογικών εργαλείων για τη μελέτη φαινομένων που σχετίζονται με τη μακροβιότητα και τη Silver Economy. Ιδιαίτερη θέση έχει η παρουσίαση της ευρωπαϊκής έρευνας SHARE (Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe), στην οποία συμμετέχει η επιστημονική ομάδα του προγράμματος, με έμφαση στα χαρακτηριστικά της, τις μεταβλητές και τις δυνατότητες αξιοποίησης των δεδομένων της. Το μάθημα καλύπτει τεχνικές κατασκευής ερωτηματολογίου και διαδικασίες συλλογής πρωτογενούς υλικού, ενώ αναλύονται μέθοδοι στατιστικής επεξεργασίας, πολυμεταβλητής ανάλυσης και γεωχωρικής προσέγγισης. Παράλληλα, εξετάζεται η διαδικασία συγγραφής και παρουσίασης διπλωματικής εργασίας, δίνοντας έμφαση στη δομή, την ερευνητική τεκμηρίωση και την επιστημονική δεοντολογία. Το μάθημα προσφέρει ουσιαστικές μεθοδολογικές δεξιότητες, ενισχύοντας την ικανότητα των φοιτητών να σχεδιάζουν και να υλοποιούν έρευνες που βασίζονται σε εμπειρικά δεδομένα.

Silver Societies-Σύγχρονες Κοινωνίες

Πιστωτικές μονάδες ECTS: 7,5

Το μάθημα εστιάζει στη διαμόρφωση κοινωνιών που προσαρμόζονται ενεργά στη μακροβιότητα και αξιοποιούν το δυναμικό των ηλικιωμένων πολιτών. Εξετάζεται η έννοια της «επιτυχημένης γήρανσης», τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο, καθώς και οι προϋποθέσεις για την κοινωνική και διαγενεακή βιωσιμότητα. Αναλύονται οι όροι διαβίωσης του πληθυσμού 65+ και οι ανισότητες που παρατηρούνται με βάση την ηλικία, το φύλο, την εθνοπολιτισμική ταυτότητα και την κοινωνική τάξη. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις πολιτικές υγείας και κοινωνικής φροντίδας, στην άρση των στερεοτύπων (ageism) και στην ενίσχυση του κοινωνικού αντίκτυπου θετικών παρεμβάσεων. Το μάθημα προσεγγίζει τις σύγχρονες πολυγενεακές κοινωνίες, διερευνώντας τη συνεργασία, την αμοιβαία κατανόηση και την αποδοχή μεταξύ διαφορετικών ηλικιακών ομάδων. Εξετάζονται, επίσης, οι διαφοροποιημένες ανάγκες των 50+, 65+, 80+, καθώς και ειδικών ομάδων όπως οι γυναίκες και οι εθνοτικές ή κοινωνικές μειονότητες. Τέλος, διερευνάται ο ρόλος υπηρεσιών φιλοξενίας και κοινωνικής καινοτομίας για την ενδυνάμωση της συμμετοχής των ηλικιωμένων στον κοινωνικό ιστό.

Γήρανση, πόλεις και περιφέρειες

Πιστωτικές μονάδες ECTS: 7,5

Το μάθημα εξετάζει τις επιπτώσεις της δημογραφικής γήρανσης στον αστικό και περιφερειακό σχεδιασμό, προσεγγίζοντας τη μακροβιότητα ως κρίσιμο παράγοντα διαμόρφωσης του χώρου, των υποδομών και των υπηρεσιών. Αναλύονται πολιτικές και στρατηγικές που στοχεύουν στην τοπική ανάπτυξη, την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και τη διασφάλιση της προσβασιμότητας των ηλικιωμένων σε αστικές και αγροτικές περιοχές. Εξετάζονται τα χαρακτηριστικά των «έξυπνων» και φιλικών προς την ηλικία πόλεων (age-friendly cities), οι τάσεις στον πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό, καθώς και ζητήματα μεταφορών, κινητικότητας (mobility solutions) και κατάλληλων μορφών κατοικίας. Το μάθημα περιλαμβάνει τη μελέτη λύσεων για την αποτροπή της ερημοποίησης των αγροτικών περιοχών μέσω παρεμβάσεων καινοτομίας και κοινωνικής ένταξης. Επιπλέον, δίνεται έμφαση στον ρόλο των ψηφιακών τεχνολογιών και των εθνικών σχεδίων δράσης για τη μακροβιότητα στη διαμόρφωση βιώσιμων, συμμετοχικών και ανθεκτικών κοινοτήτων. Οι φοιτητές αποκτούν τη δυνατότητα να κατανοήσουν τη χωρική διάσταση της γήρανσης και να σχεδιάζουν πολιτικές που ανταποκρίνονται στα νέα δεδομένα που θέτει η μακροβιότητα σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Σεμινάρια -Case studies -Workshop

Πιστωτικές μονάδες ECTS: 7,5

Το σεμιναριακό μάθημα αποτελεί πυρήνα εμπειρικής μάθησης και εξωστρέφειας του ΔΠΜΣ. Περιλαμβάνει σειρά εισηγήσεων από προσκεκλημένους καθηγητές/τριες, επαγγελματίες, επιχειρηματίες και φορείς της Silver Economy, οι οποίοι παρουσιάζουν συγκεκριμένα παραδείγματα και καλές πρακτικές. Εξετάζονται καινοτόμες λύσεις για τη γήρανση, όπως start-ups, νέα συστήματα φροντίδας, μοντέλα συγκατοίκησης ηλικιωμένων, κοινωνικές επιχειρήσεις και πρωτοβουλίες κοινωνικής καινοτομίας. Οι φοιτητές/τριες συμμετέχουν ενεργά σε εργαστήρια (workshops), με στόχο τον σχεδιασμό επιχειρηματικού πλάνου ή την αποτίμηση κοινωνικών επιπτώσεων συγκεκριμένων παρεμβάσεων. Το μάθημα ενθαρρύνει τη σύνδεση θεωρίας και πράξης, τη διαμόρφωση συνεργειών με τον επαγγελματικό χώρο και την ανάπτυξη εφαρμοσμένων δεξιοτήτων σχετικών με τη μακροβιότητα και την αργυρή οικονομία.

2. Τροποποίηση του Προγράμματος Σπουδών και ανακατανομή των εκπαιδευτικών ενοτήτων μεταξύ των τριμήνων μπορεί να γίνει με αποφάσεις των αρμοδίων συλλογικών οργάνων του Δ.Π.Μ.Σ..

Άρθρο 23: Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (Μ.Δ.Ε.): Ανάθεση, Εκπόνηση, Αξιολόγηση

1. Η εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής σπουδών εργασίας είναι υποχρεωτική και παρέχει την ευκαιρία για σύνθεση και αξιοποίηση των γνώσεων που αποκτήθηκαν στα τρία πρώτα τρίμηνα του Δ.Π.Μ.Σ.. Η Μ.Δ.Ε. πρέπει να αποδεικνύει προχωρημένες θεωρητικές γνώσεις και μεθόδους έρευνας, κριτική σκέψη, συνθετικές και ερευνητικές ικανότητες του/της μεταπτυχιακού/-ης φοιτητή/-τριας.
2. Η ανάθεση Μ.Δ.Ε. για τους φοιτητές/-τριες πλήρους φοίτησης γίνεται κατά τον πρώτο μήνα διδασκαλίας των μαθημάτων του Γ' τριμήνου σπουδών. Για τους φοιτητές/-τριες μερικής φοίτησης η διαδικασία ανάθεσης Μ.Δ.Ε. πραγματοποιείται κατά τον πρώτο μήνα διδασκαλίας των μαθημάτων του ΣΤ' τριμήνου φοίτησης.

3. Κάθε διδάσκων/-ουσα του Δ.Π.Μ.Σ. (εσωτερικός ή εξωτερικός) δύναται να οριστεί από την Ε.Π.Σ. ως επιβλέπων/-ουσα Μ.Δ.Ε. με την προϋπόθεση να είναι κάτοχος διδακτορικής διατριβής.
4. Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/-τρια προτείνει το θέμα της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας στον/στην επιβλέποντα/-ουσα. Σημειώνεται ότι το θέμα της εργασίας πρέπει να εντάσσεται στο ευρύτερο γνωστικό πεδίο του Δ.Π.Μ.Σ.. Εφ' όσον η πρόταση γίνει αποδεκτή, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/-τρια καταθέτει στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. αίτηση πρότασης εκπόνησης μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας που περιλαμβάνει προτεινόμενο ενδεικτικό τίτλο, τον/την επιβλέποντα/-ουσα και περίληψη/σύντομη περιγραφή της εργασίας (έως 400 λέξεις) προκειμένου να συζητηθεί και να εγκριθεί από τη Ε.Π.Σ.
5. Με τεκμηριωμένη αίτηση, οι φοιτητές/-τριες μπορούν να προβούν σε αλλαγή τόσο του θέματος όσο και του/της επιβλέποντα/-ουσας της ΜΔΕ. Στην περίπτωση αλλαγής θέματος, θα πρέπει να υπάρχει και η σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντα/-ουσας. Στην περίπτωση αλλαγής επιβλέποντα/-ουσας, θα πρέπει να υπάρχει η σύμφωνη γνώμη τόσο του/της νέου/-ας όσο και του/της τρέχοντος/-ουσας επιβλέποντα/-ουσας.
6. Αλλαγή θέματος ή επιβλέποντα/-ουσας δεν μπορεί να γίνει μετά το πέρας του Γ' τριμήνου σπουδών.
7. Η εκπόνηση της εργασίας είναι ατομική και επιβλέπεται από αποκλειστικά έναν/μία επιβλέποντα/-ουσα.
8. Η ΜΔΕ ισοδυναμεί με 15 μονάδες ECTS που αντιστοιχεί σε προσπάθεια 2,5-3 ανθρωπομηνών για την εκπόνηση της.
9. Εκπονείται, κατά κύριο λόγο, κατά τη διάρκεια του Δ' τριμήνου σπουδών για τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/-τριες πλήρους φοίτησης. Για τους/τις φοιτητές/-τριες μερικής φοίτησης η εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ολοκληρώνεται στο διπλάσιο χρόνο.
10. Η Μ.Δ.Ε. δύναται να εκπονείται στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα. Το κυρίως σώμα του κειμένου της εργασίας πρέπει να είναι 8.000- 10.000 λέξεις (δεν περιλαμβάνονται ο κατάλογος της βιβλιογραφίας).
11. Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία κατατίθεται για εξέταση εφόσον ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/-τρια έχει ολοκληρώσει με επιτυχία όλα τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών που απαιτούνται για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης [συνολικά οκτώ (8)]. Η κατάθεση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας συνοδεύεται με βεβαίωση του/της επιβλέποντα/-ουσας ότι η εργασία έχει περατωθεί. Ταυτόχρονα με την κατάθεση της διπλωματικής του/της εργασίας σε ψηφιακή μορφή, ο/η μεταπτυχιακός/-ή φοιτητής/-τρια υποχρεούται να υπογράψει δήλωση ότι η μελέτη αυτή είναι γνήσια και αποκλειστικά προϊόν δικής του/της ανεξάρτητης έρευνας, ότι δεν έχει αντιγράψει από καμία άλλη έρευνα δημοσιευμένη ή αδημοσίευτη, καθώς και ότι δεν την έχει προηγουμένως υποβάλει για αξιολόγηση στο ίδιο ή σε άλλο εκπαιδευτικό ίδρυμα της ημεδαπής ή του εξωτερικού. Στη συγκεκριμένη δήλωση, ο/η φοιτητής/-τρια θα πρέπει να συμπληρώσει το ποσοστό ομοιότητας του κειμένου της διπλωματικής εργασίας, όπως έχει προκύψει από διαδικτυακή εφαρμογή ανίχνευσης πιθανής λογοκλοπής. Η δήλωση αυτή γνησιότητας συνυπογράφεται από τον/την επιβλέποντα/-ουσα και υποβάλλεται στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ.. Η εργασία κατατίθεται σε ψηφιακή μορφή στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ.
12. Η εξέταση των Μ.Δ.Ε γίνεται το αργότερο εντός του Νοεμβρίου.

13. Μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων υποστήριξης Μ.Δ.Ε. συγκαλείται η Συντονιστική Επιτροπή με αντικείμενο τον ορισμό εξεταστικών επιτροπών των Μ.Δ.Ε. και τις προωθεί για έγκριση στην Ε.Π.Ε. Οι εξεταστικές επιτροπές των Μ.Δ.Ε. είναι τριμελείς και αποτελούνται από:
- τον/την επιβλέποντα/ουσα της Μ.Δ.Ε., ως εσωτερικό εξεταστή/-τρια.
 - δυο εξωτερικούς εξεταστές σχετικούς/-ες με το αντικείμενο. Οι εξωτερικοί/ές εξεταστές/-τριες είναι διδάσκοντες/-ουσες του Δ.Π.Μ.Σ. ή προσκεκλημένοι ομιλητές.
14. Η υποστήριξη της εργασίας μπορεί να γίνει διαδικτυακά ή με φυσική παρουσία σε δημόσια ανοιχτή παρουσίαση με ακροατές. Δικαίωμα λόγου και υποβολής ερωτήσεων έχουν μόνο τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής.
15. Ο βαθμός της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, υπολογίζεται από το μέσο όρο της βαθμολογίας των τριών εξεταστών/ριών και συνυπολογίζεται στον τελικό βαθμό του μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης με συντελεστή βαρύτητας είκοσι τοις εκατό (20%).
16. Η αξιολόγηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας γίνεται με βάση την δεκαβάθμια κλίμακα (με ακρίβεια ενός δεκαδικού). Το όριο επιτυχούς αξιολόγησης της μεταπτυχιακής πτυχιακής εργασίας είναι το 6,0.
17. Με την επιτυχή ολοκλήρωση της εξέτασης, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/-τρια, αφού ενσωματώσει τις τυχόν παρατηρήσεις των τριών εξεταστών/-ριών στο κείμενο της εργασίας, παραδίδει ένα (1) αντίγραφο (σε ψηφιακή μορφή) της εργασίας στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ.. Ένα (1) ακόμη πλήρες αντίγραφο κατατίθεται σε ψηφιακή μορφή, στη βιβλιοθήκη του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου.

Άρθρο 24: Πνευματικά Δικαιώματα και Λογοκλοπή

1. Οι Μ.Δ.Ε. είναι πρωτότυπες. Για κάθε χρήση βιβλιογραφίας, ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων, χαρτών, φωτογραφιών, ιστοσελίδων και κάθε άλλης μορφής υλικού, θα πρέπει να αναφέρεται ευκρινώς η πηγή. Όπου χρειάζεται, θα υπάρχει πρόνοια έγκρισης για πνευματικά δικαιώματα. Δε θα υποβάλλονται Μ.Δ.Ε. που δεν πληρούν αυτές τις προϋποθέσεις. Αν παρόλα αυτά ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/-τρια υποβάλλει Μ.Δ.Ε. και γίνει αντιληπτό από τον/την επιβλέποντα/-ουσα και τα μέλη της τριμελούς επιτροπής αντιγραφή ή αντιακαδημαϊκή χρήση πηγών τότε η Μ.Δ.Ε. μηδενίζεται και ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/-τρια μπορεί να αποβληθεί από το Δ.Π.Μ.Σ. όπως ορίζεται από τον κανονισμό σπουδών του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου (άρθρο 19, Τεύχος Β' ν.4983/09.08.2023).
2. Τα πνευματικά δικαιώματα της Μ.Δ.Ε. ανήκουν εξίσου στον/στην μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/ρια και στο Δ.Π.Μ.Σ. Για τις περιπτώσεις όπου η Μ.Δ.Ε. καταλήγει σε εμπορεύσιμο προϊόν ή τεχνογνωσία, αποφασίζει η Συντονιστική Επιτροπή του Δ.Π.Μ.Σ. σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Σε όλες τις μελλοντικές παρουσιάσεις και δημοσιεύσεις της Μ.Δ.Ε., οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/-τριες οφείλουν να αναφέρουν ευκρινώς το Δ.Π.Μ.Σ.

Άρθρο 25: Αξιολόγηση της Επίδοσης Φοιτητών/-τριών

1. Η αξιολόγηση και η βαθμολόγηση σε κάθε μάθημα είναι αποκλειστική αρμοδιότητα του/της διδάσκοντα/-ουσας ή της διδακτικής ομάδας στην οποία έχει γίνει η ανάθεση μαθήματος, γίνεται σε πλήρη ανεξαρτησία από τα άλλα μαθήματα και αποτελεί παράγωγο της αντικειμενικής εκτίμησης της απόδοσης του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/-τριας στο

- συγκεκριμένο μάθημα. Ο τρόπος εξέτασης και αξιολόγησης περιγράφονται στον Οδηγό του μαθήματος και είναι γνωστά με την έναρξη του τριμήνου.
2. Η εξέταση των μαθημάτων τόσο για τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/-τριες πλήρους, όσο και για τους/τις μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες μερικής φοίτησης γίνεται στις εξεταστικές περιόδους. Η πρώτη εξέταση πραγματοποιείται αμέσως μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων των τριών πρώτων τριμήνων κατά τους μήνες Δεκέμβριο, Μάρτιο και Ιούνιο για το φθινοπωρινό, το χειμερινό και το εαρινό τρίμηνο αντίστοιχα. Η ακριβής ημερομηνία έναρξης καθώς και η διάρκεια των εξεταστικών περιόδων του τέλους των τριών τριμήνων ορίζονται κατά τον ακαδημαϊκό προγραμματισμό. Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν πάρει προβιβασμό βαθμό στην προγραμματισμένη εξέταση έχουν δικαίωμα επανεξέτασης εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την έκδοση των αποτελεσμάτων.
 3. Μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων από τους διδάσκοντες/-ουσες και σε προθεσμία εντός δυο (2) ημερών οι φοιτητές/-τριες μπορούν να δουν τα γραπτά τους την ημέρα και ώρα που ορίζεται από τους διδάσκοντες/-ουσες. Ύστερα από την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας και οι διδάσκοντες/-ουσες καταθέτουν την οριστική κατάσταση βαθμολογίας.
 4. Αν ο/η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/-τρια αποτύχει δύο (2) φορές στην εξέταση μαθήματος εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του/της, στην εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου. Η εξέταση κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου γίνεται από τριμελή επιτροπή διδασκόντων/-ουσών του Δ.Π.Μ.Σ., η οποία ορίζεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του Δ.Π.Μ.Σ.. Σε περίπτωση αποτυχίας και στην εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου ο/η μεταπτυχιακός φοιτητής/-τρια διαγράφεται οριστικά από το Δ.Π.Μ.Σ. και του χορηγείται Πιστοποιητικό παρακολούθησης των μαθημάτων στα οποία έχει εξεταστεί με επιτυχία όπου αναγράφονται και οι αντίστοιχες μονάδες ECTS.
 5. Φοιτητής/-τρια που καταλαμβάνεται να αντιγράφει από ηλεκτρονικά μέσα, βιβλία ή σημειώσεις ή από γραπτά άλλου/-ης φοιτητή/-τριας κατά τη διάρκεια της εξέτασης ή συνεννοείται με άλλους/ες φοιτητές/-τριες ή παρεμποδίζει την ομαλή διεξαγωγή των εξετάσεων μηδενίζεται. Στη συνέχεια η σχετική υπόθεση παραπέμπεται για τα περαιτέρω στη Συντονιστική Επιτροπή του Δ.Π.Μ.Σ.
 6. Η αξιολόγηση της ακαδημαϊκής ικανότητας των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών γίνεται με βάση τη δεκαβάθμια κλίμακα (με ακρίβεια ενός δεκαδικού) σύμφωνα με την ακόλουθη βαθμολογική κλίμακα: Άριστα 8,45-10,00 Λίαν Καλώς 6,95-8,44 Καλώς 6,0-6,94. Το κατώτερο όριο επιτυχούς αξιολόγησης κάθε μαθήματος είναι το 6,0.
 7. Ο τελικός βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών προκύπτει από τη βαθμολογία του/της φοιτητή/-τριας στα μαθήματα και στη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία σύμφωνα και με τους αντίστοιχους συντελεστές βαρύτητας. Αναλυτικά, ο βαθμός πτυχίου προκύπτει ως το άθροισμα του ογδόντα τοις εκατό (80%) του μέσου όρου της βαθμολογίας των οκτώ (8) τριμηνιαίων μαθημάτων και του είκοσι τοις εκατό (20%) του τελικού βαθμού της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την δεκαβάθμια κλίμακα (με ακρίβεια ενός δεκαδικού) και με βάση την ακόλουθη βαθμολογική κλίμακα: Άριστα 8,45-10,00 Λίαν Καλώς 6,95-8,44 Καλώς 6,0-6,94.

Άρθρο 26: Διδάσκοντες/-ουσες

1. Οι διδάσκοντες/-ουσες στο Δ.Π.Μ.Σ. είναι μέλη Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., ή ομότιμοι/-μες Καθηγητές/ριες ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. των δυο συνεργαζόμενων Τμημάτων, οι οποίοι επωμίζονται κατ' ελάχιστον το 70% του συνολικού διδακτικού έργου. Το υπόλοιπο διδακτικό έργο καλύπτεται από εξωτερικούς/-ές διδάσκοντες/-ουσες, με σημαντική ερευνητική ή επαγγελματική παρουσία στο χώρο τους. Στόχος είναι η προώθηση της διαθεματικής προσέγγισης του αντικείμενου. Όλοι οι διδάσκοντες πρέπει να είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, εκτός αν το γνωστικό τους αντικείμενο είναι εξαιρετικής και

αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας για το οποίο δεν είναι δυνατή ή συνήθης η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.

2. Οι αναθέσεις διδασκαλίας γίνονται από τη Ε.Π.Σ. ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε.. Η ανάθεση μαθήματος δύναται να γίνει σε έναν/μία διδάσκοντα/-ουσα ή σε διδακτική ομάδα. Η Σ.Ε. εισηγείται στην Ε.Π.Σ. τους/τις προσκεκλημένους/-ες ομιλητές/--τριες.
3. Η διδακτική ομάδα έχει την ευθύνη για την οργάνωση του περιεχομένου και των διαλέξεων του μαθήματος, τη σύνταξη του Οδηγού Μαθήματος (syllabus), την παροχή εκπαιδευτικού υλικού συμπεριλαμβανομένου του υλικού που διατίθεται στην πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης e-class, την επίβλεψη/καθοδήγηση των εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών στο πλαίσιο του μαθήματος και την αξιολόγηση των φοιτητών/-τριών.

Άρθρο 27: Αξιολόγηση του Δ.Π.Μ.Σ.

1. Στόχος του Δ.Π.Μ.Σ. είναι η διασφάλιση της ποιότητας και η διαρκής αναβάθμιση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Για το σκοπό αυτό συντάσσεται Ετήσια Εσωτερική Έκθεση για το ΠΜΣ και διενεργείται εσωτερική αξιολόγηση από την Επιτροπή Διασφάλισης Ποιότητας του Πανεπιστημίου, σύμφωνα με το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται η διαδικασία αξιολόγησης των μαθημάτων και των διδασκόντων/ουσών από τους/τις μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες.
2. Βασικό εργαλείο αξιολόγησης αποτελεί η συμπλήρωση από τους/τις μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες ερωτηματολογίου μέσω του οποίου καλούνται να αξιολογήσουν τους/τις διδάσκοντες/-ουσες του Δ.Π.Μ.Σ. και τα μαθήματα. Στο ερωτηματολόγιο περιλαμβάνονται ερωτήσεις που αφορούν την αξιολόγηση του/της διδάσκοντα/-ουσας, καθώς και ερωτήσεις οι οποίες αφορούν την αξιολόγηση του μαθήματος (περιεχόμενο και υλοποίηση).
3. Το ερωτηματολόγιο κοινοποιείται στους/στις φοιτητές/-τριες μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Συγκέντρωσης Δεδομένων Ποιότητας (Π.Σ.Σ.Δ.Π.) της ΜΟΔΙΠ και συμπληρώνεται από τους/τις φοιτητές/-τριες ανώνυμα και υποβάλλεται ηλεκτρονικά.
4. Τα ερωτηματολόγια τα επεξεργάζεται η ΟΜΕΑ του Τμήματος Γεωγραφίας και κοινοποιούνται στον/στην Διευθυντή/ρια του Δ.Π.Μ.Σ. Ο/Η Διευθυντής/ρια του Δ.Π.Μ.Σ. τα κοινοποιεί στους διδάσκοντες/-ουσες. Σε συνεργασία με τη Συντονιστική Επιτροπή είναι αρμόδιοι να προχωρήσουν στην κατάρτιση εισήγησης για την βελτίωση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών, όπου απαιτείται, με βάση τις αξιολογήσεις των φοιτητών/ριών.
5. Για τη συνολική αξιολόγηση του Δ.Π.Μ.Σ., οι τελειόφοιτοι/-ες φοιτητές/-τριες συμπληρώνουν σχετικό ερωτηματολόγιο που αφορά το σύνολο των ακαδημαϊκών και οργανωτικών πτυχών του. Η αποστολή του ερωτηματολογίου πραγματοποιείται μέσω του Π.Σ.Σ.Δ.Π. της ΜΟΔΙΠ και η συμπλήρωσή του γίνεται ανώνυμα σε ηλεκτρονική μορφή.
6. Ο/Η Διευθυντής/-τρια του Δ.Π.Μ.Σ. και η Σ.Ε. είναι αρμόδιοι να προχωρήσουν σε συνεργασία με τους/τις διδάσκοντες/-ουσες στην κατάρτιση εισήγησης για την βελτίωση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών, όπου απαιτείται, με βάση τις αξιολογήσεις των φοιτητών/-τριών.
7. Η ετήσια εσωτερική αξιολόγηση του Δ.Π.Μ.Σ. διενεργείται σε συνεργασία με τη ΜΟ.ΔΙ.Π. του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, στο πλαίσιο της εσωτερικής αξιολόγησης της ακαδημαϊκής μονάδας στην οποία ανήκει.
8. Το Δ.Π.Μ.Σ. αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης της ακαδημαϊκής μονάδας από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε στο Δ.Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η

απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους/τις μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

9. Η εξωτερική αξιολόγηση του Δ.Π.Μ.Σ. διενεργείται, επίσης, σε συνεργασία με τη ΜΟ.ΔΙ.Π. του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από την ΕΘΑΑΕ.

Άρθρο 28: Τέλη φοίτησης - Τρόπος καταβολής - Απαλλαγή τελών φοίτησης

1. Τα τέλη φοίτησης ανέρχονται συνολικά στο ποσό των δύο χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ (2.500,00€) τόσο για τους/τις μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες πλήρους, όσο και για τους/τις μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες μερικής φοίτησης.
2. Για τους φοιτητές/-τριες πλήρους φοίτησης η καταβολή των διδάκτρων γίνεται σε τρεις (3) δόσεις. Η πρώτη δόση των χιλίων ευρώ (1.000,00€) καταβάλλεται με την εγγραφή στο Δ.Π.Μ.Σ.. Η δεύτερη και τρίτη δόση, των επτακοσίων πενήντα ευρώ (750,00€) εκάστη, καταβάλλονται στην αρχή των Β' και Γ' τριμήνων.
3. Για τους φοιτητές/-τριες μερικής φοίτησης, η καταβολή των διδάκτρων γίνεται σε πέντε ισόποσες δόσεις των πεντακοσίων ευρώ (500,00€). Η πρώτη δόση καταβάλλεται με την εγγραφή στο Δ.Π.Μ.Σ.. Οι επόμενες τέσσερις (4) δόσεις στην αρχή των Β', Γ', ΣΤ' και Ζ', τριμήνων.
4. Η εξόφληση του συνόλου των διδάκτρων είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη του μεταπτυχιακού διπλώματος. Η εξόφληση θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί για τους φοιτητές/-τριες πλήρους φοίτησης κατά την έναρξη του Δ' τριμήνου φοίτησης και για τους φοιτητές/-τριες μερικής φοίτησης κατά την έναρξη του Η' εξαμήνου. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εξέταση της Μ.Δ.Ε. είναι η εξόφληση των διδάκτρων από τον/την υποψήφιο/α.
5. Η διαδικασία καταβολής των διδάκτρων για το Δ.Π.Μ.Σ. γίνεται μέσω τραπεζικού λογαριασμού του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου. Τα διδάκτρα χρησιμοποιούνται από το Δ.Π.Μ.Σ. για τις πάσης φύσεως δαπάνες που απαιτούνται για την εκπαίδευση των Μ.Φ. και γενικά για τη λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ. Οποιαδήποτε δαπάνη πραγματοποιείται ύστερα από έγκριση της Σ.Ε.
6. Με τεκμηριωμένη εισήγηση της Σ.Ε. και απόφαση της Ε.Π.Σ., το συνολικό ύψος των διδάκτρων και ο τρόπος καταβολής τους μπορεί να αναθεωρείται πριν την δημοσίευση της πρόσκλησης εισαγωγής στο Δ.Π.Μ.Σ..
7. Σε περίπτωση οριστικής αποχώρησης ή διαγραφής φοιτητή/-τριας από το Δ.Π.Μ.Σ. δεν επιστρέφονται τα καταβληθέντα τέλη φοίτησης.
8. Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης οι μεταπτυχιακοί/-ές φοιτητές/-τριες, που πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην τρέχουσα νομοθεσία. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι/-ες φοιτητές/-τριες δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/-τριών που εισάγονται στο Δ.Π.Μ.Σ.. Αν ο αριθμός των δικαιούχων απαλλαγής υπερβαίνει το ποσοστό της παρούσας, οι δικαιούχοι επιλέγονται με σειρά φθίνουσας κατάταξης έως τη συμπλήρωση του αριθμού σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις κείμενες διατάξεις του νόμου.

9. Από την καταβολή τελών φοίτησης στο ΠΜΣ δύναται να απαλλάσσεται ένας/μία υπάλληλος του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου που πληροί τους όρους και προϋποθέσεις εισαγωγής στο Δ.Π.Μ.Σ..

Άρθρο 29: Κανόνες δεοντολογίας για τους/τις μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες

1. Βασικό κανόνα δεοντολογίας για τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/-τριες αποτελεί η αποφυγή της λογοκλοπής κατά την εκπόνηση των εργασιών που τους ανατίθενται, κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Η λογοκλοπή αποτελεί ευθεία παραβίαση της κείμενης νομοθεσίας περί πνευματικής ιδιοκτησίας και η διαπίστωσή της συνεπάγεται σοβαρές πειθαρχικές κυρώσεις για τους/τις μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες που υποπίπτουν στο συγκεκριμένο παράπτωμα.
2. Απαγορεύεται ρητά:
 - η χρήση των πνευματικών δημιουργημάτων τρίτων και η εμφάνισή τους από τους/τις φοιτητές/-τριες ως δικών τους, κατά την εκπλήρωση συγκεκριμένων υποχρεώσεων,
 - η παρουσίαση εργασιών που έχουν εκπονηθεί συνεργατικά με άλλους/-ες φοιτητές/-τριες, ως δημιούργημα ατομικό,
 - η επανυποβολή, εν όλω ή εν μέρει, εργασίας που ενώ έχει εκπονηθεί για την εκπλήρωση συγκεκριμένων διδακτικών ή ερευνητικών απαιτήσεων κατά το παρελθόν,
 - η κάθε μορφής αντιγραφή ή συνεργασία με τρίτα πρόσωπα κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε εξεταστικής διαδικασίας, καθώς και η χρήση κάθε είδους βοηθημάτων, σημειώσεων και ηλεκτρονικών μέσων, εκτός αν ο/η έχων/-ουσα την ευθύνη της εξεταστικής διαδικασίας επιτρέπει την χρήση αυτών.
3. Απαγορεύεται η με ηλεκτρονικά μέσα καταγραφή ήχου ή/και εικόνας κατά τη διάρκεια των διαλέξεων ή των εργαστηριακών ασκήσεων, εκτός και αν έχει δοθεί η άδεια από τον/τη διδάσκοντα/-ουσα και η σύμφωνη γνώμη όλων των συμμετεχόντων.
4. Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/-τριες οφείλουν να σέβονται και να προστατεύουν τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό του Τμήματος Γεωγραφίας και του Ιδρύματος, να μεριμνούν για την διαφύλαξη της καθαριότητας των χώρων του και να αποφεύγουν την πρόκληση ή την υπόθαλψη ταραχών ή ανάρμοστης συμπεριφοράς που μπορεί να προκαλέσει βλάβη σε άνθρωπο ή ζώο ή ζημιά στα κτίρια, τις εγκαταστάσεις και την περιουσία τους.
5. Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/-τριες οφείλουν να μην χρησιμοποιούν και να μην επιτρέπουν να χρησιμοποιείται ο χώρος ή οι εγκαταστάσεις του Τμήματος και του Ιδρύματος για παράνομες πράξεις ή πράξεις που προσβάλλουν την εικόνα ή την καλή φήμη τους και να μη συμμετέχουν σε πράξεις που δεν συνάδουν με την ακαδημαϊκή αποστολή του Ιδρύματος ή εμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία του (οργάνων και υπηρεσιών, διδασκαλίας και έρευνας), την ακαδημαϊκή ελευθερία στην έρευνα και διδασκαλία και την ελεύθερη έκφραση και διακίνηση των ιδεών.
6. Πειθαρχικά παραπτώματα των φοιτητών εξετάζονται από τα πειθαρχικά όργανα του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου που συγκροτούνται και λειτουργούν σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία τον Κ.Σ.Χ.Π..

Άρθρο 30: Τελετουργικό Αποφοίτησης - Τύπος Διπλώματος

1. Το Δ.Π.Μ.Σ. απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) στον τομέα της Οικονομίας, με έμφαση στην Αργυρή Οικονομία.
2. Το Δ.Π.Μ.Σ. χορηγεί παράρτημα διπλώματος σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 3374/2005 (Α' 189). Πρόσθετες (μη υποχρεωτικές) δεξιότητες που αποκτά ο /η φοιτητής/-τρια κατά τη διάρκεια των σπουδών του και δεν συνυπολογίζονται στον τελικό βαθμό, αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος.
3. Η απονομή των Δ.Μ.Σ. γίνεται κατά τη διάρκεια τελετής ορκωμοσίας. Η τελετή ορκωμοσίας πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης των Δ.Μ.Σ. στις εγκαταστάσεις του επισπεύδοντος Ιδρύματος με φυσική παρουσία.
4. Το τελετουργικό αποφοίτησης και ο τύπος του απονεμόμενου διπλώματος καθορίζονται στον Κανονισμό Σπουδών του Πανεπιστημίου (Άρθρο 54, Τεύχος Β' ν.4983/09.08.2023).

Άρθρο 31: Βαθμός Πτυχίου

1. Ο τελικός βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών προκύπτει από τη βαθμολογία του/της φοιτητή/-τριας στα μαθήματα και στη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία σύμφωνα και με τους αντίστοιχους συντελεστές βαρύτητας. Αναλυτικά, ο βαθμός πτυχίου προκύπτει ως το άθροισμα του ογδόντα τοις εκατό (80%) του μέσου όρου της βαθμολογίας των οκτώ (8) τριμηνιαίων μαθημάτων και του είκοσι τοις εκατό (20%) του τελικού βαθμού της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την δεκαβάθμια κλίμακα (με ακρίβεια ενός δεκαδικού) και με βάση την ακόλουθη βαθμολογική κλίμακα: Άριστα 8,45-10 Λίαν Καλώς 6,95-8,44 Καλώς 6,0-6,94.

Άρθρο 32: Παράρτημα Διπλώματος

1. Το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών χορηγεί παράρτημα διπλώματος στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 3374/2005 (Α' 189). Στο Παράρτημα Διπλώματος αναγράφονται οι πρόσθετες (μη υποχρεωτικές) δεξιότητες που αποκτά ο/η φοιτητής/-τρια κατά τη διάρκεια των σπουδών του/της οι οποίες δεν συνυπολογίζονται στον τελικό βαθμό.
2. Στο παράρτημα διπλώματος αναγράφονται τα μη αναγνωρισμένα μαθήματα που παρακολούθησαν επιτυχώς φοιτητές/ριες του Π.Μ.Σ. σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού μέσω του προγράμματος κινητικότητας φοιτητών/ριών. Επίσης αναγράφεται και η Πρακτική Άσκηση εφόσον έχει επιλεγεί και εκπονηθεί από τον/την μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/ρια.

Άρθρο 33: Άλλα Θέματα

Θέματα που ανακύπτουν και δεν αντιμετωπίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κ.Σ.Χ.Π. και τον παρόντα κανονισμό, ρυθμίζονται με αποφάσεις της Ε.Π.Σ..

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ:

ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Άρθρο 34: Δικαιώματα και υποχρεώσεις Μεταπτυχιακών Φοιτητών/-τριών

1. Οι φοιτητές/-τριες του Δ.Π.Μ.Σ. αποτελούν μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας. Ο αλληλοσεβασμός μεταξύ των μελών της Πανεπιστημιακής Κοινότητας αποτελεί βασική προϋπόθεση επιτυχούς μαθησιακής, διδακτικής και ερευνητικής διαδικασίας.
2. Κυρίαρχο δικαίωμα των φοιτητών/-τριών είναι το δικαίωμα στη μάθηση.
3. Οι φοιτητές/-τριες του Δ.Π.Μ.Σ., έχουν τα ακόλουθα δικαιώματα:
 - α) Να ενημερώνονται εγκαίρως και επαρκώς για όλα τα θέματα της ακαδημαϊκής ζωής που τους/τις αφορούν.
 - β) Να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους για εκπαιδευτικά και άλλα θέματα, στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας και με σεβασμό στους κανόνες δεοντολογίας.
 - γ) Να αξιολογούν το εκπαιδευτικό έργο, την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των διοικητικών υπηρεσιών και τις ενέργειες της διοίκησης του Ιδρύματος, όπως ο Κ.Σ.Χ.Π. ορίζει.
 - δ) Να εξυπηρετούνται από τις διοικητικές υπηρεσίες του Ιδρύματος εγκαίρως και αποτελεσματικά.
 - ε) Να κάνουν χρήση των εγκαταστάσεων και των υποδομών του Ιδρύματος, σύμφωνα με τους κανονισμούς του Ιδρύματος.
 - στ) Να απολαμβάνουν τις κοινωνικές και άλλες παροχές που απορρέουν από την ιδιότητα του/της φοιτητή/-τριας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου.
 - ζ) Να υποβάλλουν αναφορές και αιτήματα στα αρμόδια όργανα του Τμήματος και του Ιδρύματος σχετικά με θέματα που τους αφορούν άμεσα, όπως αναβαθμολόγηση/επανεξέταση μαθήματος και αναθεώρηση αποφάσεων που αφορούν σε πειθαρχικά θέματα και θέματα που αφορούν στην φοιτητική κοινότητα στην οποία ανήκουν.
 - η) Να εκπροσωπούνται στα συλλογικά όργανα και τις επιτροπές του Τμήματος και του Ιδρύματος, όπως προβλέπεται από το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, τον Οργανισμό, τον Κ.Σ.Χ.Π. και τις αποφάσεις του Ιδρύματος και να συμμετέχουν ενεργά σε όλες τις δραστηριότητες της ακαδημαϊκής κοινότητας.
 - θ) Να συμμετέχουν σε φοιτητικούς συλλόγους ή σε άλλες οργανώσεις και ομίλους που δραστηριοποιούνται ή λειτουργούν στο πλαίσιο του Ιδρύματος, τηρώντας τους κανονισμούς του Ιδρύματος.
 - ι) Να συμμετέχουν σε αμειβόμενες δραστηριότητες του Ιδρύματος.
4. Οι φοιτητές/-τριες του Δ.Π.Μ.Σ. έχουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις:
 - α) Να γνωρίζουν τον Οργανισμό, τον Κ.Σ.Χ.Π., τους κανόνες δεοντολογίας, τους επιμέρους κανονισμούς λειτουργίας και τις αποφάσεις του Ιδρύματος που τους/τις αφορούν και να τους εφαρμόζουν με συνέπεια και υπευθυνότητα.

- β) Να ενημερώνονται για το πρόγραμμα σπουδών που ακολουθούν και το ακαδημαϊκό ημερολόγιο.
 - γ) Να συμβάλλουν στην καλή φήμη των Τμημάτων και των Ιδρυμάτων με τις ακαδημαϊκές, πολιτιστικές και συλλογικές δραστηριότητές τους.
 - δ) Να σέβονται και να προστατεύουν τις εγκαταστάσεις και τις υποδομές του Ιδρύματος και να μεριμνούν για τη διασφάλιση της καθαριότητας των χώρων του.
 - ε) Να ελέγχουν σε τακτά χρονικά διαστήματα το ιδρυματικό ηλεκτρονικό τους ταχυδρομείο ώστε να λαμβάνουν τις ανακοινώσεις που αφορούν ακαδημαϊκά ή άλλα θέματα.
5. Κάθε μεταπτυχιακός/-η φοιτητής/-τρια έχει το δικαίωμα να ζητήσει προσωρινή αναστολή των σπουδών που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) τρίμηνα. Η αναστολή φοίτησης χορηγείται με απόφαση της Ε.Π.Σ. Για την έγκριση του χρονικού διαστήματος αναστολής φοίτησης θα λαμβάνεται υπόψη η δομή του Προγράμματος Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. Ο χρόνος διακοπής της παρακολούθησης του Δ.Π.Μ.Σ. δεν υπολογίζεται σε περίπτωση υπέρβασης της μέγιστης χρονικής διάρκειας της φοίτησης. Στην περίπτωση αναστολής, ο/η μεταπτυχιακός/-η φοιτητής/-τρια δεν καταβάλλει επιπλέον διδάκτρα.
 6. Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/-τρια επιθυμεί να διακόψει τις σπουδές του/της, καταθέτει έγγραφη δήλωση προς τον/τη Διευθυντή/-ντρια του Δ.Π.Μ.Σ. και με απόφαση της Ε.Π.Σ. παύει να έχει την ιδιότητα του/της μεταπτυχιακού/-ής φοιτητή/-τριας. Επιστροφή διδασκόντων και τελών εγγραφής τα οποία έχουν καταβληθεί από τον/τη φοιτητή/-τρια ο/η οποίος/-α έχει εγγραφεί στο πρόγραμμα, δεν προβλέπεται.
 7. Αν ο/η μεταπτυχιακός/-η φοιτητής/-τρια αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων άνω των δύο φορών, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του/της, από τριμελή επιτροπή διδασκόντων του Δ.Π.Μ.Σ., όπως ορίζονται από τη Ε.Π.Σ..
 8. Οι φοιτητές/τριες καλούνται να αξιολογήσουν την ποιότητα της διδασκαλίας των μαθημάτων μέσω ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων. Οι αξιολογήσεις αυτές διενεργούνται σε συνεργασία με τη ΜΟ.ΔΙ.Π. του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, στο πλαίσιο της εσωτερικής αξιολόγησης της ακαδημαϊκής μονάδας στην οποία ανήκει. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων αναλύονται από την Σ.Ε. του Δ.Π.Μ.Σ. η οποία εισηγείται αλλαγές προς την Ε.Π.Σ. στις περιπτώσεις που αυτό κρίνεται αναγκαίο.
 9. Επιπλέον δικαιώματα και υποχρεώσεις των φοιτητών/τριών του Δ.Π.Μ.Σ. περιγράφονται στον Κ.Σ.Χ.Π. του Ιδρύματος ο οποίος υπερισχύει του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 35: Υποχρεώσεις Διδασκόντων/-ουσών

Κάθε διδάσκων/-ουσα στο Δ.Π.Μ.Σ. έχει την υποχρέωση να:

1. Κατανοεί και να ενστερνίζεται τη βασική αρχή ότι επίκεντρο του μεταπτυχιακού προγράμματος είναι ο σεβασμός της προσωπικότητας του/της υποψηφίου/-ας επιστήμονα χωρίς όρους και διακρίσεις.
2. Προασπίζει την αξία και το κύρος της επιστημονικής και ερευνητικής διαδικασίας, οριοθετώντας με σαφήνεια κάθε φορά την ενδεδειγμένη πορεία κατάκτησης της επιστημονικής γνώσης.
3. Προεκτείνει διαρκώς τους γνωστικούς του/της ορίζοντες και να ενημερώνεται συχνά για θέματα που άπτονται του επιστημονικού του/της πεδίου, προκειμένου να είναι σε θέση να προσφέρει σύνθετη, διεπιστημονική και σύγχρονη γνώση.

4. Είναι προσιτός/-ή και συνεργάσιμος/-η με τους/τις μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες και να προσφέρει χωρίς διακρίσεις τις γνώσεις και τις εμπειρίες του/της.
5. Παρουσιάζει εγκαίρως σαφές σχέδιο μαθήματος με οδηγίες, βιβλιογραφία και εμπλουτισμένο θεματολόγιο σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική, ώστε η διδακτέα ύλη να καλύπτει επαρκώς τις επιστημονικές απαιτήσεις του αντικειμένου.
6. Ανακοινώνει τα αποτελέσματα εξετάσεων, εργασιών, εργαστηριακών ασκήσεων και άλλων αξιολογήσεων εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα διεξαγωγής τους και να επιτρέπει την πρόσβαση των φοιτητών/-τριών στα γραπτά τους μετά τη διόρθωση. Η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων θα πρέπει να γίνεται μέσω του συστήματος ηλεκτρονικής τάξης (e-class).
7. Έχει την τελική ευθύνη της επιλογής του θέματος έρευνας για κάθε έναν/μία από τους/τις υπό επίβλεψη μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες και να εξαντλεί τις δυνατότητες επιτυχούς έκβασής της, ανεξάρτητα από τον υπόλοιπο φόρτο εργασίας.
8. Ενημερώνει έγκαιρα τον/την Διευθυντή/-ντρια του Προγράμματος σε περίπτωση που, για οποιονδήποτε λόγο αδυνατεί να συνεχίσει την επίβλεψη ενός/μιας φοιτητή/-τριας, ώστε η επίβλεψη να ανατίθεται σε άλλον/-η διδάσκοντα/-ουσα.
9. Αποδέχεται τις διαδικασίες αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου που εισάγει το Δ.Π.Μ.Σ. καθώς και την δημοσιοποίηση, στατιστική επεξεργασία των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης στην ιστοσελίδα του τμήματος.
10. Διαθέτει χρόνο για τους/τις φοιτητές/-τριες των οποίων έχει αναλάβει τον ρόλο του/της συμβούλου φοίτησης και σε περίπτωση που δεν μπορεί να αντιμετωπίσει το πρόβλημα να παραπέμπει στα αρμόδια όργανα.
11. Παρέχει στον/στη Διευθυντή/-ντρια του προγράμματος κατόπιν αιτήματος του/της τελευταίου/-ας όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με το ερευνητικό του/της έργο συμπεριλαμβανομένου του βιογραφικού του/της σημειώματος (στα Ελληνικά και στα Αγγλικά), του καταλόγου των ερευνητικών του/της δημοσιεύσεων, των αναφορών στο ερευνητικό του/της έργο και εν γένει κάθε σχετική πληροφορία στην μορφή που απαιτείται (π.χ. φωτογραφία κ.λπ.) ώστε να δημοσιευθεί στον δικτυακό ιστότοπο του προγράμματος.
12. Επικαιροποιεί την ιστοσελίδα του μαθήματος που έχει αναλάβει στο σύστημα ηλεκτρονικής τάξης (e-class).
13. Παρέχει επικαιροποιημένες περιγραφές ECTS του μαθημάτων στα οποία έχει ανάθεση με τον τρόπο που καθορίζεται από τον/τη Διευθυντή/-ντρια του προγράμματος και την Γραμματεία του προγράμματος.
14. Ενημερώνει ηλεκτρονικά άμεσα τους/τις φοιτητές/-τριες μέσω του συστήματος της ηλεκτρονικής τάξης (e-class) και την Γραμματεία του προγράμματος σε περίπτωση αναβολής των διαλέξεων και τον τόπο και χρόνο αναπλήρωσής τους.
15. Ενημερώνει τους/τις φοιτητές/-τριες που παρακολουθούν τα μαθήματα στα οποία έχει ανάθεση για τον τρόπο με τον οποίο θα γίνεται η αξιολόγηση της επίδοσης τους και συγκεκριμένα την βαρύτητα των εργασιών (αν υπάρχουν), το είδος των θεμάτων της τελικής εξέτασης κτλ. Με ευθύνη του/της διδάσκοντα/-ουσας, η πληροφορία αυτή θα πρέπει να περιέχεται τόσο στις περιγραφές ECTS των μαθημάτων όσο και στην ιστοσελίδα του μαθήματος στην ηλεκτρονική τάξη (e-class).
16. Σε περίπτωση όπου κάποιο μάθημα αξιολογείται αποκλειστικά ή εν μέρει μέσω εργασιών, ο/η διδάσκων/-ουσα πρέπει να α) ανακοινώνει τις εκφωνήσεις των εργασιών τουλάχιστον 3 εβδομάδες πριν την καταληκτική ημερομηνία παράδοσης και να β) ενημερώνει τους/τις φοιτητές/-τριες για τον χρονοπρογραμματισμό των εργασιών και τον τρόπο αξιολόγησης

στην αρχή του τριμήνου. Ο χρονοπρογραμματισμός των εργασιών θα πρέπει να επικοινωνείται τόσο στην γραμματεία του προγράμματος όσο και στον/στη Διευθυντή/-ντρια του Δ.Π.Μ.Σ. επίσης στην αρχή του τριμήνου. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί υπερβολικός φόρτος λόγω παράδοσης εργασιών μία χρονική περίοδο, ο/η Διευθυντής/-ντρια του Δ.Π.Μ.Σ. δύναται να επεκτείνει τις προθεσμίες παράδοσης των εργασιών είτε μονομερώς είτε σε συνεργασία με τον/τη διδάσκοντα/-ουσα.

Άρθρο 36: Αναθεώρηση του Δ.Π.Μ.Σ.

1. Κάθε τρία (3) έτη και προκειμένου για τη διασφάλιση του επιπέδου ποιότητας των εκπαιδευτικών υπηρεσιών και στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού και αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος για τους/τις φοιτητές/-τριες, η Σ.Ε του Δ.Π.Μ.Σ. εξετάζει την ανάγκη αναθεώρησής του, λαμβάνοντας υπόψη:
 - το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στο κάθε γνωστικό αντικείμενο, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του ΔΠΜΣ
 - τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας
 - τον όγκο εργασίας, την πορεία και ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών
 - τις διαδικασίες αξιολόγησης των φοιτητών
 - τις φοιτητικές προσδοκίες και την ικανοποίησή τους από το πρόγραμμα σπουδών τους
 - το μαθησιακό περιβάλλον και τις υποστηρικτικές παροχές
 - τα αποτελέσματα της στοχοθεσίας ποιότητας του Δ.Π.Μ.Σ. και το Στρατηγικό Σχέδιο του Τμήματος
2. Η αναθεώρηση του Δ.Π.Μ.Σ., πραγματοποιείται σύμφωνα με τη σχετική διεργασία του Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας, την κείμενη νομοθεσία και τις οδηγίες και πρότυπα της ΕΘ.Α.Α.Ε..